9 Temmuz 1976
11 Recep 1396
BEŞ LİRA
BİR D.M.

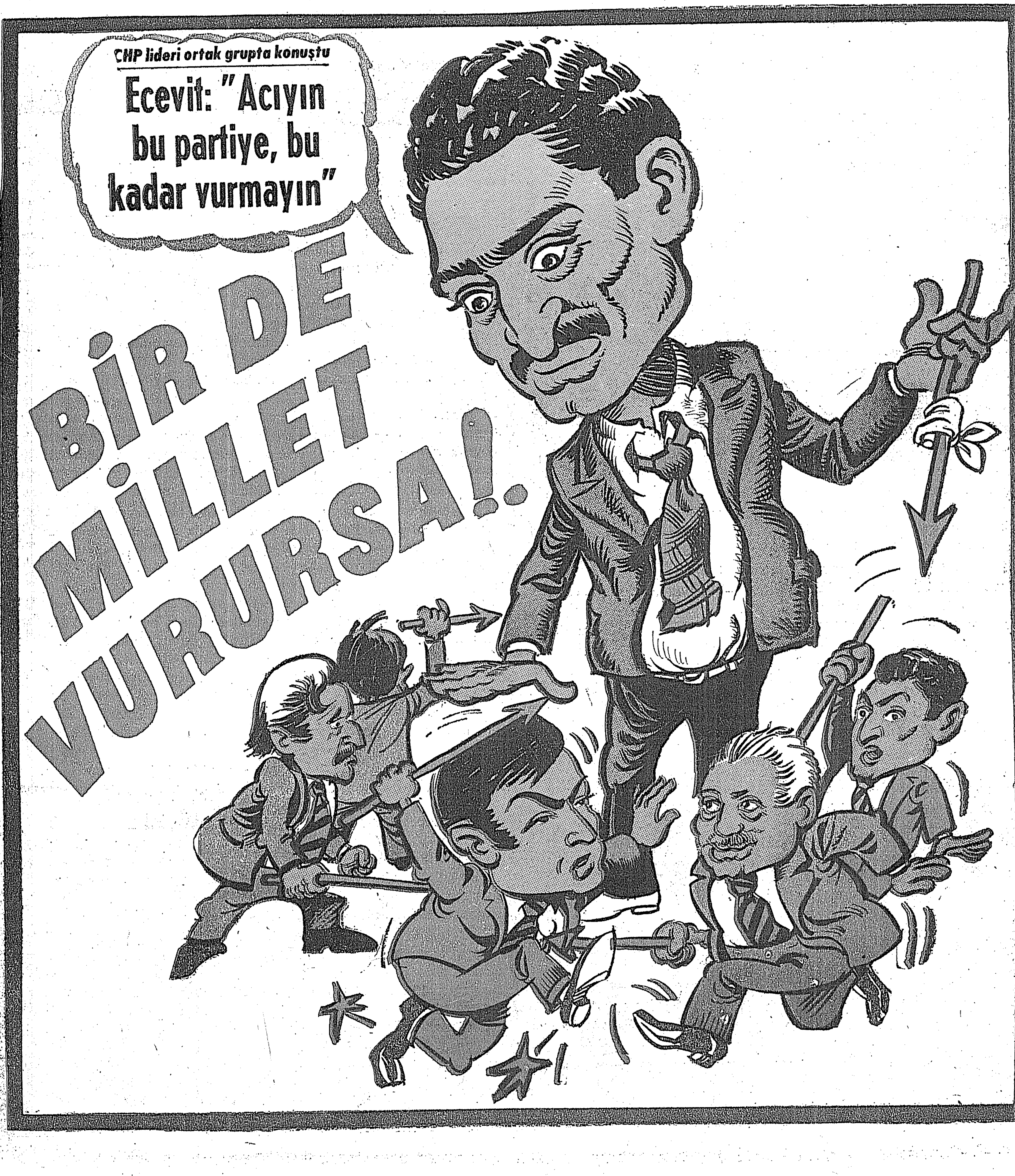
Sebil

28

Siyasi, Edebî, Tarihî
HAFTALIK GAZETE

herşey hak için

Sahib ve Başyazar
KADİR MISIROĞLU

Bir De Millet Vurursa!

ÇADI KAZANI:

CHP içindeki karışıklıklar bu partiyi tam mânâsıyla bir cadı kazanı haline getirmiş bulunuyor. Gerçekten bir kaç gün önce toplanan CHP Ortak Grupu'nda ilk olarak söz alan Ankara milletvekili Rauf Kandemir, yaptığı konuşmada parti içi çekişmeleri anlatarak Ecevit'in yurt dışı seyahatlerine târizde bulunmuş ve onun *«artık bir umud olmaktan çıktığını»* söylemiştir.

CHP bu millet için ne zaman bir ümid mevzuu hâline gelmiş ki, bunu kaybettiğinden bahsedilebilsin. Hele Ecevit gibi siyâsî hayâta atıldığından beri, bir söylediği diğerini tutmayan bir lider için bu vasıf ancak bir takım toy CHP'li siyâset erbâbının ham hayâli olabilir. Eskiler ne güzel demişler.

«Mâl-i hulyâ
Mâl olur mu ya?»

Rauf Kandemir'in bu konuşmasına sinirlenn, Ecevit ekibinin gediklilerinden Orhan Eyüboğlu (bu da Eyüboğlu değildir ya ne menem bir şahsiyet olduğunu anasının soy adını almasından tahmin edebilirsiniz.) tenkidlere cevap verirken:

«— Benim sustuğuma bak mayın. Konuşursam cemâziyelevvelinizi açıklarım. Sonra bu kürsüye çıkamıyacak hâle gelirsiniz.» demiştir.

İlâhi Eyüboğlu sizin cemâziyelevvelinizi bilmeyen mi kaldı? Ortada açıklanmağa değer bir şey varsa o da-belki aranızdaki ayak oyunları ve anarşistlerle paslaşmalarınızdır. Hoş onlar da artık sâyenizde sokağa döküldü ya!..

VURMAYIN ACIYIN BU PARTİYE:

CHP Ortak Grupu'nda daha sonra konuşan Sinop milletvekili Yalçın Oğuz'da Ecevit ve ekibine târizlerle dolu bir konuşma yapmış ve bir ara Ecevit'in parti meclisinde:

«— Ben geçen yıl mitinglerde yanımda milletvekili arkadaşlarımı değil, gençlik kollarını buldum» dediğini nakledince buna sinirlenen Ecevit, yerinden:

«— Ben böyle konuşmadım. Buraya hep dedikoduları getiriyorsunuz. Dedikodular üzerine görüş bina ediyorsunuz. Vurmayın, acıyın bu partiye!..» diye bağırmıştır.

Ecevit'in bazı CHP milletvekilleriyle anarşist militanlar arasındaki münâsebetleri ele alan meşhur Gençlik Kolları raporundan sonra bu raporu sunan gençleri mi yoksa onların hücumlarına maruz kalan militan milletvekillerini mi tutması gerektiği hususundaki tereddüdünün tevâlî eylediği anlaşılmaktadır. Zira hep böyle birbirlerini tutmaz mütenâkız konuşmalar yapmak - ta, bunlar kendisine t e k - rarlanınca da inkâr etmektedir. Fakat asıl câlib-i dikkat olanı şudur ki, Ecevit İnönü'nün fizikî olarak tükenmişliğinden istifâde sûretiyle meccânen konduğu CHP liderliğindeki eski otoriter şahsiyet ve itibarını kaybettiği anlaşılmaktadır. Zira yukarıya alınan sözlerinden açıkça anlaşıldığı üzere dünkü müttefiki, bugünkü muârızlarına yalvaran bir edâ ile hitâbederek:

«— *Vurmayın bu partiye*»
diyor.

Bize kalsa şimdilik bu dayak ve tekmeyi çoktan hak etmiş bulunan kaşarlanmış partiye kimsenin vurduğu yoktur. Sâdece içindeki azgınlar mâhut altı ok'un uçlarıyla birbirlerini birazcık dürtüştürmektedirler. İhdas edildiğinden beri müsbet hiç bir işe yaramamış bulunan bu okların böylece bir nebze faydalı hâle geldiğini söylemek mümkündür. Fakat Ecevit'in bu sözünde bir şuuraltı sezişinin izlerini bulmak mümkündür. Zira, bu partiye çok yakında vurulacaktır. Hem de millet tarafından!.. Ancak millet azgınlaşmış CHP militanlarının birbirlerine hesap soruşlarına benzer bir uslûba iltifat etmiyecektir. Zira CHP militanları arasındaki fark, nihâyet basit bir uslûb ve renk tonu farkından ibârettir. Halbuki milletle CHP arasındaki fark, birbirinin tam manâsıyla bir «zıdd-ı kâmil» i sayılmalarını gerektirecek ölçüdedir. Bu sebeple milletin hesap sorması tekme ile, reyle olacaktır.

Ecevit tüzük müzük değiştirmekle bu vartayı atlatamıyacaktır. Zira yeni ekibin millet düşmanlığında, eskisinden de baskın olduğunu bilmekte, İnönü ve ekibinden alamadığı hıncı, bunlara tevcih etmiş bulunacaktır. İşte Ecevit'in yalvarıp yakarmasına mahâl o zaman doğacaktır. Fakat heyhat!..

Bu defa, millete yıllardır kan kusturan anarşinin, bu ağababalarına merhamet edeceğini ummak beyhûdedir...

OKUYUCULARIMIZLA hasbihal

ABONELER:

SEBİL'imizin onbine yaklaşan abonesinin çoğu altı aylıktır. Bu itibarla, bunların abone müddetleri gönderdiğimiz 26. sayı ile birlikte nihâyete ermiş bulunmaktadır. Fakat biz Sebil'i, okuyup da beğenmiyen ve devamlı bir sûrette tâkib etmek istemiyen hiç bir okuyucu tahmin ve tasavvur etmiyoruz. Bu sebeple abone müddetleri biten okuyucularımızın abonelerini mutlaka yeniliyeceklerine inanıyoruz. Bu maksadla 26. sayımızla abonelerimizin hepsinin gazetelerinin içine, gönderilmeye hazır bir sûrette basılmış, muhâtabın sâdece isim ve adresini ilâve etmesi gereken havâle kâğıtları koymuştuk. Bununla birlikte takdim eylediğimiz mektupda da kendileri senelik abone oldukları halde gazetelerinin içinden böyle bir havâle kâğıdı çıkanların, bunu kendileri için değil de bir yakınları için kullanmaları ricasında bulunmuştuk.

O günden beri peyderpey ikinci devre abone bedelleri gelmeye başlamıştır. Fakat biz, daha ziyâde abonelerimizin yakın alâka ve müzâheretlerine güvendiğimiz için bu sayımızla birlikte aynı mâhiyette bir havâle kâğıdını tekrar abonelere giden mecmuaların içine koymuş bulunuyoruz. Daha öncekini kaybedenler veya bir ikinci yakınını abone kaydetmek isteyenlere kolaylık olsun diye gönderdiğimiz bu havâle kâğıdını kullanmak imkânını bulamıyanlar yırtıp atabilirler. Ancak her abonenin muhitinde, zevkle okuduğu SEBİL'i tanıtıp okuyucu yapmak üzere bir veya iki yakınını bulabileceğine inandığımız için bu yolu seçmiş bulunmaktayız. SEBİL'İ SEBİL yapan her şeyden önce onun hâhişkâr okuyucusu olan abonelerimizdir. Bu bakımdan mevcud abonelerin çoğaltılması hususundaki hizmeti de evveliyetle onlardan bekliyoruz.

CİLT KAPAKLARIMIZ:

Evvelce belirttiğimiz gibi abonelerimiz için husûsî sûrette cilt kapakları hazırlatmış bulunmaktayız. Bunları arzu edenlere 30 T.L. karşılığında ödemeli olarak gönderiyoruz. Ancak mahallen birleşilir ve toplu sipariş verilirse bizim için daha az külfetli olmaktadır. Zira bu kapakları abonelerimize maliyetine göndermekteyiz. Bu bakımdan posta masrafı müessesemize külfet olmaktadır.

Diğer taraftan gazetemizin iâde nüshalarını ciltleterek piyasaya arzetmiş bulunmaktayız. SEBİL'i zamanında takip etmek fırsatını bulamayan gönüldaşlarımız bunları müessesemizden 130 T.L. karşılığında ciltli olarak temin edebilirler. Ayrıca kitapçılar da toplu olarak bir miktar tenzilâtla bu ciltleri sipariş edebilirler.

Bilvesile Allah'ın selâm rahmet ve âtıfetinin üzerinizde dâim olmasını temennî ve niyâz ederiz.

Sebil

«PAN-İSLÂMİZM» VE TARİHÎ HAKİKATLER

— 1 —

Sadık Albayrak

Cumhurbaşkanının 27 Mayıs mesajında «Türkiye Cumhuriyetinin genel siyâsetinde mevcud olmayan bir Pan-Türkizm, bir Pan-İslâmizm görüşünü getirmeye kimsenin hakkı yoktur.» demesi çeşitli tahlil ve tenkitlere hedef olduğu gibi, bilhassa Türk ve İslâm'ın «hasm-ı bîaman»ı olanlara yeni bir fırsat kazandırmış oldu. Bugün Türkiye'de Türk ve İslâm düşmanlığı ile şöhret kazanmış olanlar bizimle hiç bir alâkası olmayan çeşitli milletlere mersiyeler düzmekte geri kalmış, esir, istismara uğramış halklar (!) diyerek hürriyet havârileri kesilmektedirler.

Bugün dünyada bir çok millet istiklâl ve hürriyet mücâdelesi vermekte ve emperyalistlerin iktisadî ve kültürel istismarlarından kurtulmaya çırpınmaktadırlar. Esir milletler içinde bugün Rus ve Çin esareti altında inleyen yüz milyona yakın da bir Türk - İslâm milleti vardır. Bunun yanında dünyada hür ve insanca yaşama hakkını kazanamamış pek çok müslüman vardır ve bunlar Hristiyanların koyu taassubu altında inlemektedirler.

İşte biz burada bundan altmış sene önce müslümanlar arasında cereyan eden üç tesânüd ve tebliğ hizmetini aksettiren bir iki vesika üzerinde durmak istiyoruz.

Birinci Dünya Harbi esnasında (1915) Filibin Adaları Müslümanlarına yardım ve dinî meseleleri ile meşgul olmak üzere Nablus'lu Mehmed Vecih Efendi, Hilâfet Makamı'ndan vazifelendirilmiş ve yola çıkarılmıştır. Ne yazık ki yolda hastalanmış ve Amerika'da hastaneye yatırılmıştır. Bunun üzerine New-York Baş-Şehbenderliğimiz vaziyeti Hâriciye Nezâretine bildirmiş Hariciye Nezareti de Meşîhat'a aşağıdaki yazıyı yazmıştır.

«Mâruz-u bende-i dirîneleridir,

Nevyork Şehbenderliğinden alınan 17 Kânunîevvel 1915 tarihli tahriratta Filipin'de bulunan İslâmların muâmelât-ı Diniyeleri ile iştigal etmek üzere cezâir-i mezkûreye gitmek maksadıyle bir müddet evvel Amerika'ya gelerek bazı mevâni'den dolayı avdet edemeyen ve el-yevm Filâdelfiya'da bulunan es-seyyid Muhammed Vecîh el-Ceylânî Efendi'nin mübtelâ olduğu müzmin böbrek hastalığı münâsebetiyle bera-yı tedâvi hastaneye girmek mecbûriyetinde bulunduğu gibi nakd-i mevcûdu da tükenmek üzere olduğundan hasta halinde sefil ve perişan olmak tehlikesine mâ'rûz kaldığı ve binâenaleyh muhtac-ı muâvenet olan Mümâileyh'in tehvîn-i zarûreti zımnında ne yapılmak lâzım geleceği istifsar olunmaktadır. İktiza-ı halîn inbası husûsuna müsaade-i Aliyye-i Meşîhatpenahileri şayân buyurulmak babında emr-ü ferman Hazret-i men lehu'l-emrindir. 16 Şubat 1331.» (Bir numaralı vesikaya bakınız).

Başkumandan Vekili Enver Paşa'nın da aynı mealdeki yazısı üzerine Meşîhat Makamı «Tahsîsat-ı mahsusa» dan yüz lira gönderilmesi emredildiği Hariciye Nezâretine yazılmıştır.

İşte bugün Filipinlerde Hristiyanların zulmü altında inleyen müslümanlara bundan altmış yıl önce el uzatılmıştı. Acaba bugün de aynı hisleri duymak ve aynı yardımda bulunmak kimsenin hakkı olmamalı mıdır?

Birinci Dünya Harbi'nin başlaması üzerine Osmanlı Devleti'ne maddî ve mânevî cihetten yardımda bulunmaktan kaçınmayan dünya müslümanlarının bu hizmetlerine bir misâl de 1913 târihlerinde Kaşgârdan Enderûn-i Hümayûn Muallimi Kolçalı Abrüaziz Efendi'nin delâletiyle gönderilen bin rublelik yardımdır. Ki bu yardım, Hilâl-i Ahmer Cemiyeti ile Müdâfa-yi Milliye Cemiyetlerine verilmiş ve tamamının Hilâl-i Ahmer'e âid olduğu tarzında vâki' yazışmadan mes'eleye muttali' oluyoruz. Aşağıda bununla alâkalı olarak Hilâl-i Ahmer (Kızılay) Cemiyetinin Şeyhülislâmlığa yazdığı yazıda bu husus açıkça tebeyyün etmektedir; ki yazı şöyledir:

«Taht-ı Himâye-i Hazret-i Mülükânede,

Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti

Merkez-i Umumîsi,
adet 3131

Huzûr-i Ali-i Cenab-ı Meşîhatpenâhîye,

Huzûr-i Ali-i Cenab-ı Meşihatpenâhîye,

Vâsıl-ı dest-i tekrîm olan 13 Temmuz 1329 tarih ve 101 numaralı tezkere-i aliyye-i Meşîhatpenâhîleri arîza-i cevâbîyesidir. Türkistan-ı Çinî'de Kâşgar muzâfatından Kurla şehri kadıyu'l-kuzâdı Muhammed Ali tarafından cem' ve irsal kılınan beş yüz ruble iânenin bidâyet-i harbte Rusya ve Türkistan-ı Çinî' ahâli-i muhtereme-i Müslimesine hıtaben Hilâl-ı Ahmer riyaseti tarafından ta'mîmen tâstîr edilen iâne talebini hâvî tahrirat üzerine cem' edildiği kâimeyi tevzi' eden zatın yedinde bu tahrirattan birinin mevcut bulunmasıyla te'yid ettiği cihetle esâsen bin Rubleden ibâret olan bu iâneden Müdafaa-i Milliye'ye sehven gönderildiği anlaşılan beş yüz Ruble'nin Cemiyet-i mezkûreden istirdâdî ile Cemiyet-i âcizânemize tevdi'ine delâlet-i sâmiye-i fetvâpenâhîlerinin bî-diriğ ve erzan buyurulması babında emr-ü ferman Hazret-i veliyyü'l, emrindir. 23 Şabanu'l -muazzam 1331/14 Temmuz 1329. Hilâl-i Ahmer Reisi namına başkâtip Tevfik Adnan.» (İki numaralı vesikaya bakınız.)

(Devamı 16. Sayfada)

başyazı

DEĞİRMEN NÖBETİ

Kadir Mısıroğlu

Cümleye mâlûmdur ki; her nimet bir külfet mukabilindedir. Ancak, külfeti deruhte edilmeden elde olunan nimetlerin kadr-u kıymetleri lâyıkıyla bilinemediğinden, bunlar saman alevi gibi ömürsüzlüğe mahkûmdurlar. İçtimaî adâleti sağlayan asıl âmil, işte bu nimetlerle külfetler arasındaki nisbet ve muvâzenedir.

Türkiye'nin, zamanında ve gerektiği bir şekilde sanâyi inkılâbı yapamamasının tevlid eylediği *«aşağılık duygusu»* nun târihimizdeki ilk acı meyvası olan *«Tanzimât'ın ilânı»*ndan itibâren nimetlerle külfetler arasındaki nisbet ve muvâzene yavaş yavaş bozulmaya başlamıştır. Bu tarihten sonradır ki, Avrupa görmüş, yeni açılan mekteblerde okumuş, bürokrat ve milletden kopmuş garplılaşma taraftarı bir kadro, kendini geniş halk kitlelerinin bir nevi vâsisi mevkiinde görmek alışkanlığını kazanmaya başlamıştır. Bunlar millete karşı takındıkları anlayış içinde deruhte ettikleri külfetlerle kıyası kâbil olmıyacak derecede nimetleri bir nevi *«arslan payı»* olarak kendilerine ayırmışlardır.

Gitgide milletin din ve târihine bağlı kalanlar aleyhine tahammül edilemiyecek derecede menfî bir gelişme gösteren bu adâletsizlik, günümüzün bütün İçtimâî huzursuzluk ve çalkantılarının temel sebebi olmuştur.

Vaktiyle adamın biri iki oğlunu çağırarak:

«— Oğlum» demiş. «Bugün karşı köyde düğün var. Fakat aynı zamanda değirmene götürülecek zahiremiz de bekleyip duruyor. Aranızda anlaşınız da biriniz bu zahireyi değirmene götürsün, diğeriniz de düğüne gitsin!

Kardeşler, biri nimet diğeri ise külfet teşkil eden bu iki faaliyeti aralarında taksim için, bir kenara çekilmişler. Büyük kardeş küçüğüne demiş ki:

«— Kardeşim babamın söylediğini duydun, ne dersin, ben mi düğüne gideyim de, sen değirmene gidesin yoksa sen mi, değirmene gidesin de, ben düğüne gideyim?

Küçük kardeş bu suâl tarzından pek bir şey anlıyamamış. Bir müddet düşündükten sonra:

«— Ağabey» demiş. «Nasıl söylüyorsun ki; her defasında değirmen nöbeti bana geliyor?!..»

Türkiye'de nimetlerle külfetlerin taksiminde yüz yıla varan bir zamandan beri hep bu hikâyedeki büyük kardeşin açık gözlülüğü ve madrabazlığı câridir. Nimetler, milletten ve onun bütün mânevî varlığından tecerrüd etmiş olanlara, külfetler ise Türk ve Müslüman kalanlara tayin ve tahsis edilmektedir. Fakat, millet misâlimizdeki küçük kardeş gibi uyanmağa ve bu taksimdeki adâletsizliği kavramaya başlamıştır. Artık her defasında değirmen nöbetinin kendisine gelmesine müterizdir.

Yakın târihin büyük çaptaki hamle ve hareketlerinin neticesi olan nimet ve külfetlerin taksiminde hep bu adâletsiz ölçüler kullanılmıştır. Düzme 31 Mart irtica hareketi üzerine İstanbul'a gelen Hareket Ordusu, garplılaşma taraftarlarına makam, mevki', maddî menfaat ilh. vatanseverlere ise darağaçları getirmiştir. Millî Mücâdele'nin neticesi de aşağı yukarı aynıdır. 27 Mayıs keza... Sâdece şu 12 Mart'tan sonra, bir miktar miletten kopmuş anarşistin te'dibi gerçekleşebilmişse de, kısa bir müddet sonra onların da imdadına mâhud Anyasa Mahkemesi'nin yetiştiği malûmdur. Hattâ bu hareketin varlık sebebi, sol anarşinin çıkardığı kargaşalıklar olduğu halde, bâzı askerî mahkemeler, solculardan ziyâde bîgünah iman ehlini tevkif ve tecziye eylemişlerdir.

Ancak, bütün bu hâdiselerden aldığı dersle git gide uyanan, din ve târih şuuruna dönen millet, artık itiraz makamında feryâdını yükseltmekte ve sormaktadır:

«— Bu değirmen nöbeti daha ne zamana kadar hep bana gelecektir?!..»

Sebil

TAHLİL

Kemalist İnkılâbın Fârikaları

2 — MİLİTARİZM

— 2 —

Yukarıda söylediğimiz gibi harb, tahrib kökünden gelen bir kelime olduğu için «medenî» kelimesinin zıddı olarak kullanılmıştır. Göreceği iş için mâkûl ve mantıkî bir metodu olan askerlik mesleğinin, bir millet olarak topyekün benimsenmesi, Türkler'in Avrupalılarca barbar telâkki edilmelerinde belli başlı âmillerden biri olmuştur. Zira, Türk Milleti'nin anlayışında ordu, bütün bir millettir. Halk bunu «Ordu efrâdını milletten alır.» sözüyle en güzel bir sûrette formüle etmiştir. İnancının ışığında beşerî mevkiilerin en yücesini getirdiği için askerliği bir şan ve şeref mesleği olarak benimseyen milletimiz, tarih boyunca bunun dışındaki bütün meşgaleleri hakir görmüştür. Ticâreti «bezirgânlık» sözüyle istihdaf ettiren millî anlayış, askerliğe atfedilen bu büyük ehemmiyetin mâküs bir neticesidir. Milletimizin en seçkin âilelerinin çocuklarının tarih boyunca birbirlerinin yolundan giderek askerlik mesleğini seçmiş olmalarında bu millî anlayışın rolü büyüktür.

Bugün iktisâdiyâtın ehemmiyet kazanması yüzünden bu millî ve târihî anlayışımız zaafa uğramışsa da yıkılmamıştır. Bu anlayışı tenkide yeltenenler, haysiyyetlerine düşkün, şan ve şerefe meclûp ecdâdımızı devirlerinin şartları içinde değerlendiremiyen gâfiller veya komünistlerdir. Gâfiller de -bilerek veya bilmiyerek- bu anlayışlarıyla askerliğe cephe alan komünizmin propagandalarına yardımcı olmaktadırlar.

Filhakika iktisâdî mes'eleleri ihmâl etmek bize pek pahalıya mâl olmuştur. Fakat bugün Türkiye'de bu mes'eleyi -biraz da- izam ederek dile getirenler, şan, şeref, haysiyyet gibi mefhum ve müessirleri ikinci dereceye iterek başa maddiyâtı koyanlardır. Bunlar, askerliği tahrib edici vasfından dolayı hakir gördükleri halde, asıl niyet ve arzularını saklıyarak mes'eleyi iktisâdiyâtın ihmâli sûretinde ele almaktadırlar.

Askerliğin kendi tabiatı iktizâsı bir mantığı ve uslûbu olduğunu söylemiştik. Bu mantık ve uslûb, yöneldiği gâye için zarûrî ve câiz addedilmelidir. Fakat harb dışında millete âid sivil işler için de aynı mantık ve uslûbun tâkib edilmesi modern ve medenî devlet anlayışı ile kâbil-i te'lif değildir.

Sebepler ne olursa olsun, Kemalist inkılâblar millî Mücâdele'de yani harb esnasında tâkib edilen uslûb ve mantıkla yürütülmüştür. Esasen kadronun kısmı azâmisi askerdi. Sivil gözükenlerin çoğu da menşe'

Kemalist İnkılâbın anatomisi

Kadir Mısıroğlu

— XXVIII —

itibariyle askerlikten ayrılmış kimselerdi. M. Kemâl Paşa'nın mesâi arkadaşları arasında askerlerin nisbeti Erzurum Kongresi'nden itibâren gitgide artmıştır. Gerçekten Erzurum Kongresi'nin seçtiği bir nevi icra hey'eti olan «Hey'et-i Temsiliye» dokuz kişiden ibâretti. Bu dokuz kizinin biri M. Kemâl Paşa diğeri de Rauf Bey (Orbay) olmak üzere sâdece ikisi asker, diğerleri sivildi. Fakat ileride izah edileceği üzere hükûmetler ve bütün icra mevkileri git gide sivillerden ziyâde menşei askerlik olan eşhâsın hâkimiyetine doğru bir gelişme göstermiştir.

Ancak bundan daha ehemmiyetli olanı şudur ki; harb bitip de bir takım içtimâî değişiklikler yani inkılâblar safhası başlayınca, çoğu asker olan idârecilerin bu işlerde de harb ve darbe müteallik mantıkla yürüdükleri hattâ bu mantığa -çoğu kere- demokrasilerde asla tecviz edilmiyecek bir sûrette Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne karşı da bir baskı unsuru olarak kullandıkları görülmüştür. Bunun en tipik misâli Hılâfeti Saltanat'tan ayırarak, Saltanatı ilgâ ederken Meclis'te müşterek encümendeki müzâkerelerde M. Kemal Paşa'nın meb'usları «kellelerini koparmakla» tehdid etmiş olmasıdır. Sadece bu misâl bile, inkılâbların gerçekleştirilişinde, sivil metod ve uslûblardan ziyâde, askeri tedhiş usûllerinin kullanıldığını isbâta kâfidir. Bunu bizzat M. Kemâl Paşa da meşhur nutkunda aynen şöyle kayıt ve ifâde etmektedir:

«Bundan sonra mes'eleye müteallik takrirler, üç encümene, Teşkilât-ı Esâsiye, Şer'iye ve Adliye Encümenleri'ne hâvâle olundu. Bu üç encümen hey'etinin bir araya gelip bizim tâkip ettiğimiz maksada göre mes'eleyi hâl ve intac etmesi elbette, müşkül idi. Vaziyeti yakından ve bizzat tâkip etmek lâzım geldi.

Üç Encümen, bir odada içtimâ' etti. Riyâsetine Hoca Müfid Efendi'yi intihab eyledi. Mes'eleyi müzâkere etmeye başladılar. Şer'iye Encümeni'ne mensup Hoca Efendiler, Hılâfetin Saltanattan münfek (ayrılmış) olmıyacağını, mâruf safsatalara istinâd ettirerek, iddiâ ettiler. Bu müddeiyâtın cerh ve nakzında serbest idâre-i kelâm edenler, ortaya çıkar görülmediler. Biz, çok kalabalık olan aynı odanın bir köşesinde münakaşayı dinliyorduk. Bu tarzda müzâkerenin maksud neticeye iktirâmına (arzu edilen neticeye ulaşmasına) intizar etmek, beyhûde idi. Bunu anladık. Nihâyet müşterek encümen reisinden söz aldım. Önümdeki sıranın üstüne çıktım. Yüksek sesle şu beyanatta bulundum: «Efendim, dedim. Hâkimiyet ve saltanat hiç kimse tarafından hiç kimseye ilim icâbıdır diye müzâkere ile, münâkaşa ile verilmez. Hâkimiyet, saltanat kuvvetle, kudretle ve zorla alınır. Osmanoğulları, zorla Türk Milleti'nin hâkimiyet ve saltanatına, vâzıul-yed olmuşlardı. (elkoymuşlardı.) Bu tasallutlarını altı asırdan beri idâme eylemişlerdi. Şimdi de Türk Milleti bu mütecâvizlerin hadlerini ihtar ederek, hâkimiyet ve saltanatını, isyan ederek kendi eline, bilfiil almış bulunuyor. Bu bir emr-i vâki'dir. Mevzûbahs olan, millete saltanatını, hakimiyetini bırakacak mıyız, bırakmıyacak mıyız mes'elesi değildir. Mes'ele zâten emr-i vâki' olmuş bir hakikatı ifâdeden ibârettir. Bu behemehâl olacaktır. Burada içtimâ' edenler. Meclis ve herkes mes'eleyi tabiî görürse, fikrimce muvâfık olur. Aksi takdirde yine hakikat usûl-i dâiresinde ifâde olunacaktır. Fakat ihtimâl bazı kafaları kesilecektir.» (Nutuk, Ankara 1927, s. 421-422)

(Devamı var)

عثمان اوغوللرینك صوك مشئوم وارثی وحیدالدینك قاریلرندن بری

شهریمزه كلدی؛ بسه آلتی قاریسی ده یولده كلمك اوزره بولونیورلر..

محرریمز فاطمه نصرت خانم قونوشورکن بك توحاف صحنه‌لره شاهد اولمشدر

Dalkavuk matbuât Sultan Vahideddin merhumu gurbette bile rahat bırakmamıştır. İşte size bu gerçeği aksettiren bir gazete küpürü. (Milliyet, 11 Teşrinievvel 1926)

iktisad

İSLÂM ÜLKELERİ ARASINDA İŞBİRLİĞİ ÜZERİNE DÜŞÜNCELER

— 2 —

Dr. Talib Alp

Avrupa güçlendikçe, bütün kuvvetini kendisinin de bizzat vesile-i necatı (kurtuluş sebebi) olabilecek. Osmanlı ülkesini yıkmak üzerine teksif etti. Son haçlı seferi olan I. Dünya Harbi de bu gayeye mâtuftu. Nitekim, bu harbte, İngiliz generali Allenby'nin Şamda, Salâhaddin Eyyubî'nin türbesine gittiği ve kılıcı ile türbenin duvarına vururken: «Ey Sâlâhaddin Haçlı seferleri şimdi sona ermiştir!» dediği rivâyet edilir.

Bugün, İslâm âlemi 1 milyara yaklaşan nüfusu, önemli jeopolitik durumu, tabii zenginlikleri, tarih ve medeniyet mirası ile başlıbaşına bir siyasî nâzım blok olma hüviyetini hâizdir. İslâm dünyası, hiç şüphesiz, bir mliyarlık nüfusu ve elliye yakın müstakil devletler topluluğu ve muâsırları arasında bindörtyüz sene gibi en uzun ve başarılı bir tarih tecrübesi geçirmiş bir ümmet olarak zamanın en gerçekçi ve istikbal vâad eden ideolojik bir cemiyetidir. Bu cemiyet, ahlâk ve fazilet esasları üzerine bina edilmiştir. Ama İslâm âleminin pek mühim sıkıntıları ve terakkiye giden yolu üzerinde birçok mânialar mevcuttur.

Mes'eleleri va'z ederken hareket noktasını iyi tesbit etmek gerekir. İslâm ülkelerinin en başta gelen mes'elesi, kanaatimizce idarî bir mâhiyet arzeder. Kısacası, İslâm âlemine mensup olan hemen her ülke şu dertten muzdariptir! Samimi ve kabiliyetli liderlerin yokluğu. Bilindiği gibi «İnsanlar idarecilerinin dini üzeredirler.» Geniş ufuklu, idealist ve gayretli devlet adamları, milletlerine ilham kaynağı olur, onları millî ve beynelmilel mes'elelerde hakkıyla temsil ederler. Buna mukabil, milletin mânevi değerlerine hürmetsiz, başkalarına tepeden bakma hastalığı ile mâlul, sığ görüşlü, ürkek ve en mühimmi millet düşmanlarına hayranlık duyan idareciler, milletlerinin hayat damarlarını kurutmak ve hasletlerini dumura uğratmakta âdeta vazifelidirler. Dolayısı ile milletine sâdık ve itimad eden liderler işbaşına geçmedikçe hakiki mânada hiç bir kalkınmadan söz edilemez. Eser diye takdim edilen şey göz boyama sûretiyle insanları aldatmadan öteye varmaz.

İslâm alemi, gerçekten büyük ilerleme hamlelerinin tahakkuku için elzem olan hammadde, sermaye, emek teknik kadro gibi unsurların hepsine kâfi miktarda mâliktir. Ama maalesef, lider kadroların, bazı hallerde, hıyânete kadar varan ihmal ve beceriksizlikleri yüzünden, onbinlerce tecrübeli mütahassıs ve milyonlarca vasıflı işçi vatanlarından uzak ecnebi memleketlere hicret etmeye zorlanmışlardır. Buna karşılık birçok stratejik ehemmiyeti haiz hammadde yabancı şirketler tarafından işletilmektedir.

İslâm âleminin topyekûn düşünüldüğü zaman en geniş imkânlara sahib olduğu müşahade edilir. İslâm ülkeleri kauçuktan petrole, kromdan kalaya, ormandan su mahsüllerine kadar her türlü yer altı ve toprak üstü nimetlerine sâhiptirler. Ciddi bir eksik gibi görünen teknoloji açığını kapatmak için de muhtelif şıklar mevcuttur. Geriye bu imkânların değerlendirilmesi için samimi niyet ve azimli gayret kalmaktadır.

Ne yazık ki; İslâm memleketlerinin, uzun yıllar müstemlekeciler tarafından şartlandırılmış veya batılıya benzemeyi ülküleştirecek kadar milletin özünden kopmuş maârifçi kadroları, yukardaki vasıfları hâiz nesiller yetiştirme çilesinden uzak ve ehliyetsizdirler. Bütün bu mâkûs şartlara rağmen İslâm mefkûresi ve hayat nizamının cemiyet bünyesini himâye edici tabiatı icabı Filipinlerden, Fas'a kadar bütün İslâm diyarlarında asrın sapık fikirleri ile mücadele ederek yetişegelen dipdiri bir mefkûreci İslâm gençliği ağırlığını hissettirmeye başlamıştır.

Kuvvet ve kudretin birlik ve beraberlikten doğduğu izahtan vârestedir. Bugün, dünyada sayılı bir siyasî ve sanayici güç olan Amerika elli küsur devletin birleşmesi ile teessüs etmiştir. Sovyet Rusya, mutlak manada olmasa bile, bir «cumhuriyetler birliğidir.» Batı Almanya birkaç cumhuriyetten müteşekkildir. İngiltere dört ayrı ülkeden ibâret bir birleşik krallıktır. Küçücük İsviçre'de bile asgari üç ayrı milletin efradı mevcuttur. Kızıl Çin'de altı yedi millet yaşamaktadır. Nijerya bile, değişik lisanlar konuşan sayısız kabilelerin federatif cumhuriyetidir. Misalleri daha da çoğaltmak mümkündür. Görülüyor ki; uzun ve yıpratıcı tecrübelerden sonra, biribirlerinden çok farklı insan cemiyetleri, Amerika, Afrika veya Asya'da da olsa birleşmede fayda ve zarûret mülâhaza etmişlerdir. Avrupa'yı iktisadi işbirliğinden başlayarak, siyasî bütünleşmeye götürmeyi hedef ittihaz eden Avrupa Ortak Pazarı bu kabil teşebbüslerin en tâze ve canlı misalidir.

(Devamı var)

FİLDİŞİ KULEDEN

Cemil Meriç

UNUTULAN BİR KİTAP

— 8 —

KİTAP VE OSMANLICA TERCÜME

Pakalın (Son Sadrazamlar ve Başevkiller, Cilt 4, 1944) da şu satırları okuyoruz. Akvem-ül Mesâlik «bir aralık ayrı ayrı iki adam tarafından terceme edilerek gazetelerle de tefrika edilmeğe başlandığı halde hoş görülmediği için men'edilmiş ve kitap hâlinde basılma teşebbüsü de yarım kalmışken. Paşa sadrazam olunca, kitab sûretinde tab' ve neşrolunmuştur.

«Eserin mukaddimesini terceme ve kitap halinde bastıran «Ceride-i Askeriye Muharriri» diye şöhret bulan Abdurrahman «Süreyya Efendi'dir.» Sonra yazar *«nâdir bulunan bir eser»* olarak vasıflandırdığı Akvem-ül Mesâlik'in önsözünü Mukaddime'nin kendisi sanarak kitaba aynen alır.» (Oysa önsöz mütercim tarafından yazılmıştır.)

Niyazi Berkes de Akvem-ül Mesâlik'in 1876'da İstanbul'da basıldığını söyledikten sonra Türkçeye Bereketzâde İsmail Hakkı tarafından çevrildiğini, fakat, bu tercümenin yarım kaldığını ilâve eder. Bibliografyada ise türkçesinin basılmamış olduğunu öğreniriz. Allah ulemamıza zeval vermesin. İmdi Akvem-ül Mesâlik'in ruhunu teşkil eden mukaddime kısmı Osmanlıca'ya Abdurrahman Süreyya Efendi tarafından 1878 de kazandırılmıştır. Kitap 147 sayfadır. Mütercim edebiyatımızla uğraşanların yakından tanıdıkları liyâkat ve ehliyet sahibi bir muharrirdir. Eseri daha önce Mekâtib-i Askeriye'de - kısmen de olsa - okutmuş ve gazetede tefrika etmiştir. (Cende-i Havâdis)

Bursalı Tâhir, Abdurrahman Efendi'nin hâl tercümesini şöyle anlatır: «Değerli ediblerden bir zat olup Süleymaniye'nin Mir-dohî âilesine mensüb olarak Bağdat'da doğmuştur. Âlet ilimlerini ve yüksek ilimleri doğduğu yerde ve İstanbul'da tamamlayarak yerleşti. Arapça ve Farsça'nın muhtelif devirlere âid şiirlerini bütün nükteleri ile şerh ve takrire muktedir idi.

«Bir aralık bâzı me'muriyetlerle taşrada bulunduktan sonra 1288 de (Cerîde-i Askeriyye) baş-muharrirliğine tâyin olundu. 1308 de Lizbon şehrinde yapılan Müsteşrikler kongresine me'mur olarak gönderildi. (Dar-ülfünûn) ile (Dâr-ül muallimin) de hocalığı vardır. 1322 de vefat edip Hâzret-i Hâlid civarına defnedildi. Basılmış eserleri; (Mizân-ül-Belâğa), (Sefine-i Belâgat), (Fezâil-i Askeriyye), (Ta'likaat-ı Belâgat-i Osmaniye), (Râhat-ül-Ervah-Mukaddime-i Mesnevi Şerhi) (Burhânü's-Sâkbi fî isbâti'l-vâcib) ile (Akvemül'-mesâlik) tercemesinden ibârettir. Üç lisana vâkıf olduğu gibi Kürtçe ve Fransızca'yı da öğrenmiştir. Lisan ve edebiyata dair gazetelere bir çok makaleler yazmıştır.»

«Mizân-ül-Belâga) ile (Sefine-i Belâgat) Osmanlı Türk dili edebiyat kaidelerinden bahseder. (Ta'likaat-ı Belâgat-i Osmaniye): Cevdet Paşa'nın (Belâgat-ı Osmaniye) adlı eserinin bazı noktalarının tenkidine dâirdir.»

«(Terceme-i Akvemü'l-mesâlik): Eski Sadr-ı azâm Tunuslu Hayreddin Paşa merhûmun siyâset ve hikmet-i hükümetten bahseden Arabca mühim eserinden derleme yolu ile meydana gelmiş bir eseridir. Dilimizde Şer'î siyâset ve Hikmet-i Hükümet noktasından yazılmış tek eserdir.» (Osmanlı Müellifleri)

Bu şahâdeti Abdurrahman Efendi'nin ciddiyet ve ehliyetini anlatmak için naklettik. Filhakika Akvemü'l-Mesâlik'in Osmanlıca'sı metin, dürüst ve inzibatlı bir Osmanlıca'dır. Fransızca ve İngilizce metinler karşılaştırdık: Sıhhat ve sadaktini tekeffül ederiz. Yalnız dil oldukça eski, ifade bir hayli gâmızdır.

Aşağıdaki hülâsayı yaparken bu tercümeden faydalandık: Paşa kitabı niçin yazdığını şöyle anlatır;

1) Ulemanın ve devlet ricâlinin hamiyyetini tahrik etmek ve onları, islâm ülkelerini kalkındırmak için el ele vermeğe çağırmak;

2) Bazı müslümanlara Avrupa'nın siyasî ve içtimâî müesseselerinin İslâmiyet'le çatışmadığını göstermek.

Paşa'ya göre, İslâm devletlerinin zevâli ulemanın umur-ı siyâsiyeye yabancı kalmaları yüzündendir. (Devamı var)

İbret Aynasında ÇEHRELER

M. Ertuğrul Düzdağ

Madam Berthe Georges-Gaulis

— III —

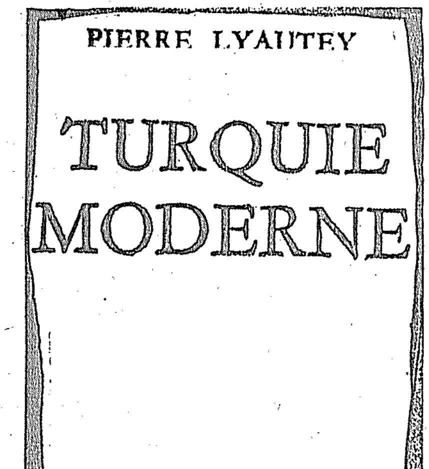
Gaulis'in faaliyetlerini tarih sırası ile takibe başlamadan önce Mareşal'e 26 Eylül 1922'de Paris'ten yazdığı mektuba bir göz atalım. Madam Gaulis şöyle diyordu:

«Sayın Mareşal, yakında Ankara'ya dönüş hediyesi olmak üzere yanımda küçük bir bavul kitap götüreceğim. Çünkü orada tehalükle aranan şey budur. Paşa'yı en çok memnun edecek, ithaf edilmiş Mektuplar'ınız olacaktır. Ne dersiniz?»

(Acaba «Türk dostu, gazeteci Madam», yeni Türkiye'yi kuracak olan genç lider kadrosuna, hangi kitapları münâsip görmüştü? Bu da meraklı bir araştırma olsa gerektir!)

Burada bahsi geçen «Mektuplar», Mareşal'in 1921'de Paris'te basılmış olan «Lettres du Tonkin et de Madagascar 1894-1899» adlı eseridir.

Mareşal de, Gaulis'in son hitabına, «Münâsiptir Madam!» cevabını vermiş olmalı... Çünkü, Mareşal'in imzası ile Mustafa Kemal'e hediye edilmiş olan bu kitap, hâlen Çankaya Kütüphanesi'nde bulunmaktadır.

Mareşal'in yeğeni Pierre Lyautey'in «Modern Türkiye» adlı kitabı

TARİHLERDE LYAUTEY

Yakın tarihimizle ilgili üç kitapta Mareşal Lyautey'in adı geçiyor.

Birincisi Gotthard Jaeschke'nin kronolojisi... Az ileride bahs edilecek olan bu kitaptaki satırlar şöyle:

9 Mart 1920: Gaulis'in Lyautey'ye aracılık ricası. (s. 92)

13 Mart 1921: İkdam gazetesinde Lyautey'nin demeci: 9 Mart tarihli (Türk-Fransız) mukavele Fas'taki vazifemi kolaylaştıracak. (s. 44)

23 Aralık 1921: Mustafa Kemal'in Lyautey'ye mektubu. (s. 170)

Utkan Kocatürk'ün yine az ileride bahsi geçecek olan kronolojisinde ise Lyautey, sadece 21 Aralık 1921 maddesinde geçmektedir. Fakat Kocatürk'ün maddesi, Jaeschke'ninkinden daha tafsilâtlıdır:

«23 Aralık 1921: Mustafa Kemal Paşa'nın Türk dostu Fransız mareşali Lyautey'e Millî Mücadele'de Türk davasına hizmet ettiğinden dolayı teşekkür mektubu: «... Her iki tarafın karşılıklı olarak sarf ettiği gayretlerin Ankara Antlaşması'nın akdi suretiyle meyvelerini vermiş olduğunu görmekle bahtiyarız.» (s. 200)

İNGİLİZ KAYNAKLARINDA

Taner Baytok'un 1970'de çıkan «İngiliz Kaynaklarında Türk Kurtuluş Savaşı» adlı kitabında ise Fransa'nın Fas Valisi Mareşal Lyautey'in bahsi şu şekilde geçmektedir. (Parantez içindeki kısımlar tarafımızdan özetlenmiştir):

(İngiliz Parlâmentosunun 30 Mayıs 1922 günkü celsesinde «Şark Meselesi» etraflı olarak görüşülmüştü. Muhâlifler, başbakan Lloyd George hükûmetinin Anadolu siyasetini şiddetle tenkit ettiler. Fakat Başbakan ayni yolda devam etti.

(Yunan Dışişleri Bakanlığı 29 Temmuz'da İstanbul'u işgal etmek için izin istedi. Bunun üzerine yapılan görüşmelerde, Avam Kamarasında L.C. Kenworthy bu isteğin şiddetle aleyhinde bulundu. Konuşmasında Fransızların Türklerle anlaşmasına da temas eden Kenworthy, İngilizlerin Ankara hükûmetine karşı düşmanca davranmaya devam ettiği için İslâm âleminin düşmanlığını kazandığını, Fransızların ise bunu düşünerek Türklerle anlaştıklarını söylüyordu.

(Konuşmasının burasında «Genel Vali» diye bahs ettiği Lyautey'den misal vermektedir:)

«... Fransızların Adana bölgesinden çekilerek Ankara hükûmeti ile anlaşmaya varmasının sebeplerinden biri de Genel Valinin bu yoldaki telkinidir. Genel Vali Paris'teyken bize, Güney Fas'ın en hücra köylerinde dahi kendisine: «Fransız hükûmeti Ankara'da ne yapıyor, Türklere mi yardım ediyor, diye sorulduğunu söyledi.» (s. 151)

MADAM GAULİS TÜRKİYE'DE

Kocası, Fransız gazetecisi ve ajanı Georges Gaulis, 1895'te «Tan» gazetesi muhâbiri olarak İstanbul'a gelmiş, 1912'de burada ölmüştü. Madam Gaulis, 1914'te Cihan Harbi dolayısıyla Türkiye'yi terke mecbur oluncaya kadar, burada kalmaya devam etti.

Harb bittikten ve Anadolu'da Millî Mücadele başladıktan sonra, yine vazifeli olarak ve gazeteci hüviyetinde Türkiye'ye döndü. İlk gelişi 1919 Eylülündedir.

Kendisinin Türkiye'deki seyahat ve faaliyetlerini iki ayrı kronolojiden ayrı ayrı ve tarih sırası ile takip edeceğiz. Bu kronolojiler arasında farklar olduğu görülecektir. Ayrıca Madam'ın bu iki eserde de gösterilmemiş faaliyetleri olduğu yazılarımız devam ettikçe görülecektir.

JAESCHKE'DE MADAM GAULİS

Almanyalı müsteşrik ve son devir Türk tarihi mütehassısı Gotthard Jaeschke, bütün müsteşriklerde müşterek olan gaye ve maksatlarla tarihimiz üzerine çalışmaktadır. Kendisinin, Türk Tarih Kurumu tarafından 1970'de Türkçesi yayınlanan «Türk Kurtuluş Savaşı Kronolojisi» adlı kitabında Madam Gaulis'in faaliyetleri şöyle tesbit ediliyor:

21 Eylül 1919: Berthe Georges - Gaulis'in İstanbul'a gelmesi. (s. 65)

9 Ekim 1919: Gaulis ve Tevfik Rüştü'nün Keskin'de Ali Fuad ile görüşmesi. (s. 69)

11 Kasım 1919: J.d. Débats'da B.G. Gaulis'in ilk makalesi: «En Anatolie.» (s. 76)

9 Mart 1920 Gaulis'in Lyautey'ye aracılık ricası. (s. 92)

11 Şubat 1921: Berthe Georges-Gaulis'in İstanbul'a gelmesi. (s. 140)

30 Nisan 1921: B. Georges - Gaulis'in Ankara'ya varışı. (s. 149)

7 Temmuz 1921: Babalık gazetesinde Gaulis'in Mustafa Kemal'e mektubu. (s. 156)

5 Eylül 1921: Mustafa Kemal'in Gaulis'e mektubu (nun Echo de l'Islam'da neşri). (s. 160.)

(Devamı var)

TESBÎT

Sadık Özarslan

MEKTUPLAR ÜZERİNE

Sağ olsun okuyucular; bizi de unutmuyorlar. Sebîl'de çıkan yazılarımızdan dolayı adresimizi alarak bulunduğumuz yere mektûblar gönderiyorlar. Memnûn da olmuyor değiliz hani... Hem hatırlanmanın ve hem de okuyuculardan istifâde etmenin memnûniyeti bu. İnananlar arasında kurulan mükâleme (diyalog) ne kadar da güzel ve faydalı oluyor!.. Sebîl okuyucularına teşekkürlerini sunarken alâkalarının devamını bekler; yapıcı tenkidlerine hazır olduğumu bildiririm.

İnsan; ne kadar otokiritik (kendi kendini tenkid) te bulunsa da eksikliklerini tam manasıyle anlayamıyor. Bu yüzden zaman zaman samimi insanların tenkîdlerine nâil olmak cidden bir bahtiyarlıktır. «Mü'minler kardeştir.» düstûruyla inananlar kardeşlerinin tenkîdlerine amâde olmalıdırlar. Meselâ; Hz. Ömer de, muayyen zamanlarda Hz. Huzeyfe'yi çağırıp hatâlarını söylemesini istiyordu ve arkasından da kendisine teşekkür ediyordu... Bu davranışı biz de emsâl almalıyız.

Bir kerre daha memnûniyetimi izhâr ettikten sonra, gelelim aldığım mektûblardan bir ikisine:

Ankara'dan Tûfan Yüksel, gâyet içli ve olgun bir mektûb yazarak Sebîl'i devamlı tâkib ettiğini ve yazılarını alâka ile okuduğunu yazıyor ve bu tip yazıların arkasının kesilmemesini istiyor. Yaşı henüz on dört bu kardeşimizin... On dört yaşındaki bir civânmerdin Sebîl gibi ciddî ve ağır başlı bir gazeteyi içercesine okuması, istikbâl için ümîd vericidir. Ulvî Dâvâmız için de... Şahsımıza karşı yazdığı iltifât dolu cümleleri, Sebîl'in olgunluğuna ve dolgunluğuna veriyor; on dört yaşındaki Tûfan Yüksel'in muvaffak olmasını candan diliyorum.

Öteki mektûb da Ankara'dan... Ali Gökmen Bey yazıyor... Bir de yazı göndermişler bize... Solak bir yazara âid. Solak yazar, 29 Mayıs'ı bayram olarak kabûl edemiyor... 1 Mayıs'a ne der, merak ederiz. Bunlar böyledirler işte... Kapılarını gerçeklere kapamışlar da, dışarıya pencerelerini açmışlardır. İslâm'a göre; kapı dururken pencerelerden girilmez amma neylersiniz ki; bunların İslâm ile alâkaları yoktur. Mâhûd yazar ve çizerlerin fetih rûhuna ve fetih nesline hınçları gitgide eksilmemekte bilâkis artmaktadır. Aksine her gün biraz daha ziyâdeleşmekte ve kendileri de leşleşmektedir.

Bu adamların yazdıklarına, çizdiklerine lütfen dikkat ediniz.. Düzeni değiştireceklerini söyleyip durmaktadırlar. «Bu düzeni kim kurmuştur? Düzeni kuranı paravan yaparak düzensizliğe gitmeyi hergün işleyip dururken... şimdi kalkıp, düzeni kuranın arkasına sığınarak ahkâm kesmenin âlemi nedir? Bu, ne samimiyetsizliktir?» diye sorarsanız, size mutlaka demagojik yollardan cevâb vereceklerdir. İstanbul'un fethini bayram olarak kabûl etmeyenlere pek aldırmayınız. Bunların niyetleri bellidir. Bunların işi-gücü *«ulusal kurtuluş savaşı»* ve *«çağdaş devrimler»* dir. Bunun için *«Halk Kurtuluş Orduları»* ndan yanadırlar ve bunun mensûblarını mâsûm göstermeye çalışırlar. *«Sürekli devrim»* e, durmadan devirmeye müştâktırlar! Tabii devirecek birşey kaldıysa!.

ALMANYA İNTİBALARIM

— 6 —

Bunlar bir kere, geldikleri memleketteki dinî hayat ve islâmî faaliyetler hakkında son derecede ihtiyatlı konuşuyorlardı. Her hallerinde bir korku ve endişe seziliyordu. Arap dünyasının komünist blokla teşrik-i mesâiye girişmesinin eseri olarak tahsilde bulundukları memleketlere seçilerek mi, yoksa tesâdüfen mi gönderilmişlerdi, bunu tayin imkânsızdı. Çünkü konferansın nihâyetine kadar her biri, birer kapalı kutu olmak vasfını muhafaza ettiler.

Toplantıya İranlı müslüman talebeler de katılmışlardı. Başlarında siyah sarıklı Behişti adında gerçekten âlim bir zât vardı. Bu zâtın, Hamburgda bir câmi te'sis etmiş ve pek çok islâmi neşriyat yapmış olduğu söyleniyordu. Şia taassubunu bir kenara bırakmış, Avrupadaki müslümanların İslâm'ı yaymak hususunda birlik ve beraberlik içinde olmalarını sağlamaya hasr-ı nefs etmişti.

Benim konuşmam konferansın ikinci gününe konulmuştu. Mevzuu **«Türkiyedeki Dini Gelişmeler»** di. Bu toplatıya iştirak eden Türk talebeler arasında en faal ve kültürlü gözüken Rüştü Banaz -ki, bu gayretli kardeşimizin faâliyetlerinden bilâhare bahsedeceğim- konuşmamı Almanca'ya tercüme için yanımda yer almıştı. Kendisiyle metin üzerinde daha önce çalışmış değildik. Bu yüzden sözlerimin Türkçesini dahi anlamakta güçlük çekiyordu. Henüz, ilk cümleyi okumuştum ki, içinde mânâsını bilmediği en az sekiz on kelime mevcud olduğunu söyledi ve bunların benden izâhını istedi. Bu durumu merak eden dinleyicilerden birisi aramızda ne konuştuğumuzu sordu

«— Türkçeden Türkçe'ye tercüme ediyoruz» demek mecbûriyetinde kaldım. Hakikatte Türkçeden Türkçeye değil, Türkçe'den uydurukçaya tercüme yapıyorduk. Aksi halde bu genç arkadaşın mutantan uslûbumu ve millî kültürümüzün çoktan malı olmuş bulunan asıl kelimelerimin mânâsını kavramasına imkân yoktu. Anlamadan neyi, nasıl tercüme edecekti.

Bunun üzerine tahsilini Türkiye'de yapmış bir Suriyeli Doktor bulundu. Esasen dinleyicilerin ekseriyeti Arap olduğu için konuşmanın Arapça'ya da tercümesi gerekiyordu.

Bir ara tercümanın, uzun bir cümlemi eksik tercüme ettiğini farketmiştim. İçindeki küçük cümleciklerden birini unutmuştu. Kendisini ikaz ettim. Tercümesinin doğru olduğunda ısrar etti. Tekrarlattım, yine eksikti. İddiasında musır davrandı. Aslını tekrar okuyarak parça parça tercüme etmesini söyledim. Hata meydana çıktı. Bu sırada dinleyicilerden birisi tercümanla aramızdaki mes'elenin ne olduğunu merak etmişti. Bunu sordu. Tercüman mes'eleyi izah etti ve. Sonra da benim söylediğimin doğru çıktığını ifade etmesi üzerine bu dinleyici «tercümenin hatasını çıkarabilecek kadar Arapça anladığıma göre niçin Arapça konuşmadığımı» sordu. Söyleneni anlamıştım:

«— Ma bârif lügâl arabiyy-el füshah» yani iyi Arapça bilmiyorum cevabını verdim.

Halbuki telâffuz ettiğim cümle iddiâmı nakzediyordu. Bunu farkeden dinleyiciler alkış makamında sandalyalarına vurarak tezahürât yaptılar. Zira alkışa, islâmi olmadığı için müsaâde edilmiyordu. Hissiyâtlarını bu sûretle gürültü çıkartarak belli ediyorlardı. Gürültü dinince ayakta kalıp oturmamış bulunan dinleyici, söylediğim cümleden Arapça bildiğimin anlaşıldığını, Arapça konuşursam daha fazla memnun olacaklarını, esâsen dinleyicilerin ekseriyetinin Arap olduğunu söyledi. Kendisini tatmin için:

«— Ehûnâ mâ bârif luğal arabiyyel fushah cidden. Ene etekellemû lügal arabiyye, bi imkâniyyâtil lügal Osmaniyye» yani «kardeşimiz, ben cidden iyi Arapça bilmiyorum. Fakat Arapça'yı Osmanlıca'nın imkânlarıyla konuşabiliyorum.» cevabını verdim.

Sonra da «bir dahaki toplantıda inşallah Arapça konuşacağım» vaadinde bulundum.

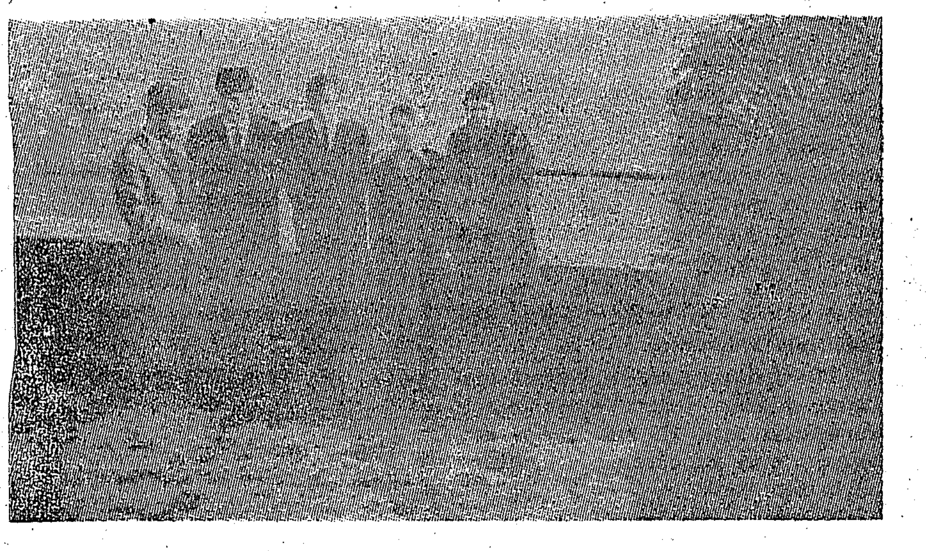
Tercümanın bu hatası son derecede işime yaramıştı. Zira yanlış tercüme edilen cümle Türklerle İslâm âleminin arasının açılmasına sebep olan hâdiselerin tahliline mütedâirdi. Bunu vesile ittihaz ederek saded dışı bir hayli konuştum. Zira evvelâ, bir Türk çocuğunun normal Türkçeyi anlıyamıyacak derecede islâmi menşe'li kelimelere yabancılaştırıldığının tezahür etmesi, bunun arkasından da benim Arapçaya, sırf islâmi mes'elelerle meşgûliyetim dolayısıyla arap asıllı bir tercümanın yanlışını çıkaracak derecede dikkat ve ünsiyet peydahlayabilmiş olmam, iddiâ ve izahlarımı pekiştiren yeni ve canlı bir delil olmuştu.

Konferansdan sonra çeşitli suallere muhatab oldum. Herkes, Türkiye'deki islâmi gelişmeleri teferruâtıyla merak ediyordu. İlk defa orada farkettim ki; bütün müslümanlar islâmî harekât nâmına ümidlerini tamâmen Türkiye'ye bağlamışlardı. Bu durum gördüğüm alâkadan açıkça belli oluyordu. Bu alâka, şahsıma değil memleketime âiddi. Gerçekten üç gün süren konferans boyunca yapılmış olan konuşmaların hiç biri, benimki kadar şumûllü tahlil ve münakaşalara zemin teşkil etmemişti.

Konferansdan sonra bana Ahrend Hanım adında bir muhtediye Alman'ı tanıştırdılar ve dediler ki:

«— Bu yeni müslüman kardeşimiz gece sabaha kadar namaz kılıyor, müslüman olmadan evvelki devrinin borçlarını ödemek istediğini söylüyor. Kendisine mükellefiyetinin müslüman olduktan sonra başladığını evvele âid bir borcu bulunmadığını söylüyorsak da, aslâ inanmıyor ve bunu İslâm'ı kendisine kolay göstermek için söylediğimizi zannederek kabûl etmiyor. Hattâ o derecede ki, ayakları namaz kılmaktan yara olduğu halde bir, türlü bizim söylediğimize inanmıyor.»

(Devamı var)

Ahrend Hanım sağ baştaki mestûre muhtediyedir.

TUĞRA

MUSTAFA YAZGAN

FETİH HİTÂBESİ

— 5 —

Biz yıllardan beri, memleket ve millet menfaatına ve inandığımız mukaddes dâvâya âid her müsbet teklifi bildiriyoruz. Soğuk bir sükût ve alâkasızlık ile unutturulmak istenen bu fikir, teklif ve temenniler, muazzez milletimizin ve fedakâr gençliğin rûhunda müstesnâ bir alâka ile yer tutuyor. Birgün bakıyoruz, bir yanardağ gibi patlayan millet irâdesinde bu arzu, teklif ve temenniler terennüm edilmektedir.

Bugün, şu güzîde topluluğun ve milletimizin mânevî huzurunda, çok ciddî ve hayatî kabul ettiğimiz bazı hususları bildirmek istiyoruz:

- En az elli yıldan beri milletin beynine üflenen «Muâsır batı medeniyeti seviyesine erişmek» sevdâsının kof bir hayal, boş bir ümid olduğunu Müslüman-Türk Milleti bir kerre değil, bin kerre öğrenmiştir.
- Devlet ve millet mefkûremiz, artık yepyeni ve dipdiri bir hayat ve kâinat görüşüne bağlanmalıdır. Bu görüşü ifâde edersek şöyle diyeceğiz: «İslâmiyet, milletimizin ruh ve maddesine nakşolmuş en büyük mefkûredir. Bizi ve bizim kaderimize bağlı olarak Dünya İslâm Devletlerini ayakta tutacak, yükseltecek ve yeniden büyük medeniyetlere götürecek tek yol İslâm yoludur!»
- Türkiye, en kısa zamanda beynelmilel Yahudi menfaatlarının ve batı emperyalizminin teşkilâtlı iktisâdî birliği olan «Avrupa Ekonomik Topluluğu (Ortak Pazar)» dan ayrılmalı ve İslâm âlemi ile yepyeni bir dünya kurmalıdır.
- Dünyanın birçok yerinde ve büyük çoğunluğu ile komünist Rusya'nın zulüm ve vahşeti altında inleyen Müslüman, dış Türkler'le alâka kurmanın ve onların seslerine, ızdıraplarına, dilek, temenni ve istiklâllerine ortak olmanın zamanı gelip çatmıştır.
- Dünya İslâm Devletlerinin üst kademe kongreleri, bundan sonra dâima Türkiye'de icra edilmeli, ancak mason güdümlü bir kanaldan çıkarılarak İslâm gerçeklerine uygun ölçüler içinde yürütülmelidir.
- Kapitalizm ve sosyalizm, fikir, düşünce ve tatbikat plânında iflâs etmiştir. Kurulması gerekli yeni dünyanın iktisadî temelleri, mutlaka İslâm iktisâdiyatının teklifleri istikametinde kâidelere bağlanmalıdır.
- Türkiye, baş ülke olarak, kendi iç bünyesinde bir mânâ, telâkki, zihniyet, ve mefkûre inkılâbına muhtaçtır.
- Bunun için, Türkiye başta olmak üzere Dünya İslâm Devletleri içindeki bütün mason locaları, müesseseleri ve tesir sahaları kapatılmalıdır. Azalara açıklanmalıdır!..
- Sosyalizmin her çeşidine ve komünizme karşı, hukukî, siyasî, askerî, icraî ve bilhassa içtimaî ve kültürel kesin tedbirler alınmalıdır.

(Devamı Sayfa 11 de)

Sebil AKTÜALİTE

CESARET ARZEDERKEN!..

Mehmet Ali Aybar:

«Ecevit'i ve partisini belki de kapitalizmin, Demirel'den daha bilinçli savunucuları olarak görmek gerek» demiş ve hülâseten şöyle söylemiştir.

«Sayın Ecevit'in bir gazetenin başyazarı ile yaptığı uzun konuşma, ne yazık ki, sol ile CHP'yi birbirine yaklaştıracak, işbirliği ortamı hazırlayacak nitelikte olmamıştır. Sayın Ecevit'in demokrasi ve özgürlüklere ilişkin görüşleri, pek çoğumuzu tedirgin etmiş, kuşkuya düşürmüştür. O derecede ki, Sayın Ecevit'in temel çizgide; AP Genel Başkanı ile aynı paralele düşüp düşmediğini, kendimize sormak gereğini duyuyoruz.

Sayın Ecevit'in, özgürlük ve demokrasi düşmanlarınca kullanılan formülleri, suçlamaları benimsediği gözden kaçmamaktadır. CHP Lideri konuşmasında bölücülük gibi, komünizme karşı olmak gibi, temel düzeni korumak gibi birtakım ters şeyler söylüyor.»

Dikkatle okuyun son paragrafı muhterem okuyucularımız. Nifakçılığı kendilerine düstur edinen bu «Küfür kabzımalları» nın bir biri ile cilveleşirken neler kustuklarını...

AĞIR SANAYİİ

4. Demir-Çelik fabrikalarının temeli bu ay Sivas'ta atılıyor.

25 milyar liraya malolacak fabrika Cumhuriyet tarihinin en büyük yatırımı oluyor.

Sivas'a 12 kilometre mesafede ve Malatya yolu üzerinde kurulacak te'sislerin ilk bölümü 1982 yılında faaliyete geçince Türkiye'deki demir çelik istihsali 9 milyon tona ulaşacaktır.

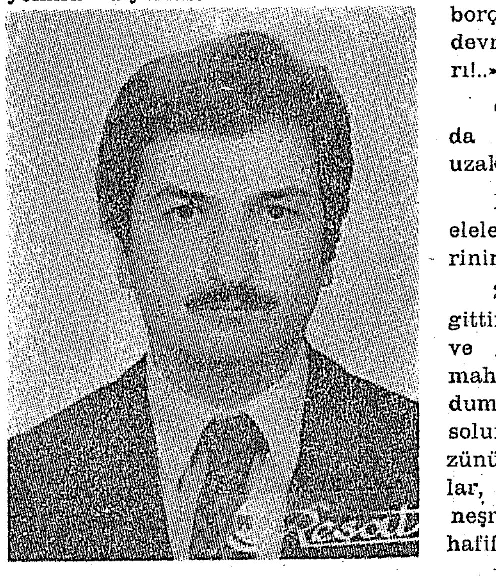
Ağır sanayi'miz için bütün gücü ile faaliyet gösterenlerle, iki yakamız bir araya gelir korkusu ile alay edenlerin kulakları çınlasın.

«BOZUK MU OLSUN BÜTÜN MÜ?!.»

CHP'nin, mecmuamız aleyhine açtığı 250.000.—TL lık tazminat davası için Ankara'ya gidip geliyoruz.

Bu arada Ankara'ya giderken, uçakta Kadir Mısıroğlu Bey ile şakalaşıyoruz: «Acaba» diyorum, «CHP, 250.000,—TL yı bozuk mu ister bütün mü?!.» Mısıroğlu gülüyor. «Herhalde» diyor, «seçimlere doğru CHP'nin rey nisbetinde düşme olacağı için, hazineden alacağı yardım azalacağından şimdiden dünyalığını doğrultmaya bakıyor.»

Uçaklar da bir âlem. Sabah bindiğimiz 7.15 uçağı en aşağı 15 dak. rotarla kalkıyor. Gerek giderken gerek gelirken uçağın sâatinde kalktığı görülmedi. Buna rağmen adımınızı uçağa atar atmaz bangır bangır Amerikan caz müziği veya İspanyol müziği bizi karşılıyor. Aşırı makyajlı hosteslerin yapmacık ve kasıntılı tebessümleri ile yerlerimize oturuyoruz. Soğumuş ve en ucuz plâstik bardaklar içerisinde çayları önümüze atıyorlar. Bir kısım yolcular söyleniyor, «kahvaltı yokmu» diyorlar.

Avukatımız Güven KURTUL

Kırkbeş dakika sonra Ankara'dayız. Duruşmayı beklerken, CHP'nin avukatı yanımıza sokuluyor. Herhalde mecmuadaki resimlerden tanımış olacak ki; bizimle konuşmak hevesini gösteriyor: «Türkiye'deki aşırı sol cereyanlardan bende şikâyetçiyim» diyor. «Ancak, Türkiye'de yaşamamızı borçlu olduğumuz Atatürk hakkında, İngiliz politikasına Ortadoğu'da yardımcı olmuştur şeklindeki cevap lâyihasında beyan ettiğiniz fikirlere tamamen karşıyım.»

Bu avukat beye, «cevap lâyihamızdan beyan ettiğimiz görüşlerin tamamının eski CHP'li veya ortanın solunda yer alan kişilere âid eserlerden iktibas olunduğunu» söylüyorum.

CHP'li avukat, yine görüşlerinde ısrar ediyor. Şartlandırılmış ve sabit fikirli bir tutumu içinde, klâsik ve demode olmuş atatürkçülük fikirlerini savunurken, Kadir Mısıroğlu Bey daha fazla dayanamıyor: «Efendi, efendi» diyor. «Hiçbir Maârif müessesesinden geçmemiş, ümmi, bir kimse olan Osman Gâzi'nin kurduğu devlet, düvel-i muazzamadan olarak altıyüz elli sene yaşadı. Çağının en ileri harb akademilerinde tahsil gören M. Kemal Paşa'nın kurduğu devletin 50. yıl dönümündeki fert başına düşen milli gelir bakımından Yunanistan'dan, Bulgaristan'dan hatta İsrail'den bile kat kat geriyiz. Altmış sene evvel kendimizi her bakımdan, büyük devletlerle karşılaştırırken bugün böyle bir iddiaya girsek kargalar dahi bize güler. Bu mu iftihar edeceğimiz durum? Bu mu yaşamamızı borçlu olduğumuz seviye. Bırakalım devrimcilik denilen yutturmacaları!..»

CHP'li avukat bu çıkış karşısında kıpkırmızı kesilerek yanımızdan uzaklaşıyordu.

İlk duruşma malûm usuli mes'elelerle geçti. Ve tarafların delillerinin toplanmasına karar verildi.

29.6.1976 günü ikinci duruşmaya gittim. Bu arada elliye yakın eser ve gazete küpürlerini delil olarak mahkemeye ibraz etmiş bulunuyordum. Bu vesikalarda bizzat ortanın solundaki yazarlar CHP'nin iç yüzünü ve gerçek hüviyetini açıklıyorlar, böylece tarafımızdan yapılan neşriyat bu vesikalar karşısında hafif bile kalıyordu.

İkinci duruşmada, mahkeme toplanan delilleri tedkik etmiş olarak duruşmayı açtı. Ve kısaca son müdafaalarımızı yaptıktan sonra duruşmaya son verdi.

Şimdi, bütün bu gerçekler ve deliller muvacehesinde bizde mahkemenin gerçekçeli kararını beklemekteyiz.

Herhalde, adalet, tarafsız ve hak yolunda bir kere daha tecelli edecektir. Ancak muhâkemenin bu âni bitişiyle şu CHP ile doyunca hesaplaşamadığımıza müteessiriz.

Av. Güven KURTUL

NOKŞOT'TA İSLÂM KONFERANSI

Nokşot Afrika'da bulunan İslâm ülkelerinden Moritanya'nın baş şehridir. Bu sene bu şehirde 3-5 Mayıs tarihleri arasında 35 Afrika devletinden gelen mümessillerin katıldığı islâmî bir konferans akdedildi. Bu toplantıyı merkezi Mekke'de bulunan Rabıta'nın desteklediği bilinmektedir. Gelecek toplantı 1978 yılında bir diğer Afrika devletinde yapılacaktır.

FRANSA YUNANİSTANI DESTEKLİYOR

Geçtiğimiz hafta Yunanistan Başvekili Karamanlis Fransa'ya beklenmedik bir ziyaret yaptı.

Mösyö Karamanlis, Şirk ortağı Fransız Cumhurreisi Giscard d'Estaing'den Ege mes'elesinde destek istedi. Ve Fransa da «bu hayati noktada» onları yalnız bırakmayacağını açıkladı.

Kurtuluşumuzu Batı Putculuğunda arayan kalbleri mühürlü entellektüeller! Birde siz uzatın Fransız Cumhurreisine o çıtkırıldım ellerinizi görelim ne cevap alacaksınız!

ATATÜRK İLÂH OLDU

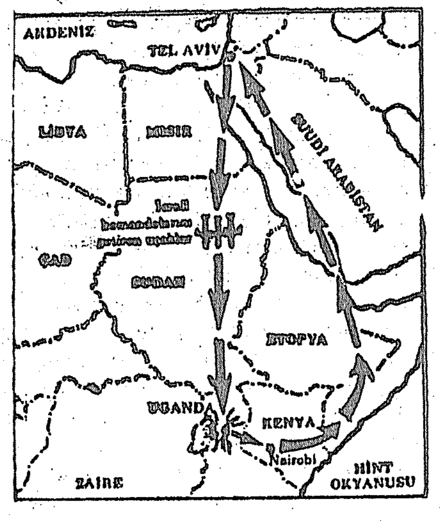
On Kasım sabahı, Perşembe günü,
Yerinden sarsıldı arzın bütünü,
İnsanlık güneşi o sabah söndü,
Acun nursuz kaldı, zindana döndü
Nasıl yavrusunu sararsa ana
Atamızı öyle verdik vatana,
Bayraklar eğildi, başlar eğildi,
Melekler semadan secdeye geldi.
Asırlarca yurtta sallanan bayrak,
İndi gönderinden hem ağlıyarak,
Felek insanlığı mateme saldı,
Beşeriyet başsız, Türk yetim kaldı.
Yıldırım hızını ondan alırdı,
Güneş ve ay ondan sönük kalırdı.
İnsan değil, canlı bir tarihti o!
Dünyayı yıldıran bir fatihti o!
Et, kemik ve kandan bir heykeldi o!
Şimdi ilâh oldu ve yükseldi o!

M. Vahdet SUNGUR
Em. Tak. Kd. Alb.

EL KESESİNDEN İKRAM

Federal Almanya İçişleri Bakanlığının hazırladığı bir raporda Almanya'da Türkiye'ye dönük faaliyet gösteren Maocu teşkilâtlar Suriyeli komünistlere, Türkiyedeki komünistlere yardım etmeleri karşılığı Hatay'ı vermeyi vaadettikleri belirtilmektedir. Böylece kurulacak olan devlete de Birleşik Suriye Arap Cumhuriyeti adı verilecekmiş.

Üçbuçuk yahudiyle baş edemiyen ve hele şimdi Lübnanlı müslümanları kırmak gibi meş'um bir faaliyete girişen Suriye'nin senelerden beri Hatay üzerinde ham bir hayal besledikleri bilinen bir gerçektir. Yalnız anlıyamadığımız Maocuların kimin malından kime ikramda bulunduklarıdır. Hâdisenin bu tarafı bir yana, bu haber komünistlerin iktidarı ele geçirmek için aziz vatan topraklarından bile fedekârlık yapmaya hazır olduklarını göstermesi bakımından ibret vericidir.

LÜBNAN'IN BİTMEYEN DRAMI

Aylar önce Lübnan'da sahneye konan dram son olarak Suriye'nin müdahalesiyle yeni bir çehreye büründü. Başlangıçta Suriye'nin bu müdahalesi Lübnan'da sülhu temin etme iddiasıyla başlamıştı. Fakat Suriye'nin Lübnanlı hristiyanlarla bir olup müslümanları sindirmeye çalışması onun gerçek çehresini ortaya çıkardı. Aynı zamanda hem Rusya hem de Amerika'nın bu müdahaleye neden seyirci kaldıklarını izah etmiş oldu.

Suriye'nin hem içindeki gayri müslim azınlıkların tesiri, hem de bölgedeki nüfuzunu kuvvetlendirmek için âlet olduğu bu çirkin oyun yahudilerin bölgede arapları birbirine düşürüp rahat nefes alabilmek için ne gibi oyunlar tezgâhladıklarını ortaya koyması bakımından son derece ibret vericidir.

Başlangıçta Suriye'nin müdâhalesine seyirci kalmayacağını defalarca ifâde etmesine rağmen İsrail'in kendi ekmeğine yağ süren bu kardeş kavgasını nâsıl bir zevk ile seyreylediği, İsrail başbakanı İzak Rabin'in Kahire Elahram gazetesinde yayınlanan şu beyanatında da belli değil midir?

«Suriye kuvvetleri şu anda Filistin Kurtuluş Teşkilâtı mensubu Filistinli fedâileri öldürmektedir. Tabii Suriyeliler Filistinlileri öldürürken bizim onları rahatsız etmemiz gibi bir durum söz konusu olamaz. Bize ulaşan haberlere göre şu âna kadar Suriyeliler geçtiğimiz ikibuçuk sene zarfında bizim öldürdüğümüz Filistinlilerden daha fazlasını öldürmüş bulunmaktadırlar. Tabii bu durumda ben, Suriye kuvvetleriyle Filistinliler arasında meydana gelen hadiseler için gözyaşı dökecek değilim.»

İzak Rabinin şu sözleri karşısında Suriyenin kimin emellerine hizmet ettiği gün gibi ortadadır. Bilinmeyen nokta bu hizmeti karşılığında ne elde edeceğidir.

ABDURRAHMAN AZZAM VEFAT ETTİ

Türk okuyucularının «Hz. Muhammed'in Ebedi Risaleti» ve «Hz. Peygamberin Örnek Ahlâkı ve Kahramanlığı» eserleriyle tanıdığı; Arap Birliği'nin kurucusu ve 1953 yılına kadar umûmi sekreteri Mısır asıllı büyük müellif Abdurrahman Azzam 2 Haziran 1976 da Fransa'da vefat etmiştir.

. Bilindiği gibi müellifin Selim Azzam da Avrupa İslâm Konsili (İslamic Counsil of Europe) kâtibi umumisidir.

KUVEYT'İN YARDIMLARI

Kuveyt'in Kudüs'deki yetim çocuklara bakan Kuveyt Enstitüsüne yardıma devam etmeye karar verdiği 14 Haziran'da resmi olarak açıklandı.

Hükümet ayrıyeten Brezilya İslâm Merkezinde, Hindistan Belçika, Washington ve Londra'daki müslümanlara da maddi yardım yapmaya karar vermiştir.

This Ⓤ certified Glatt Kosher meal has been prepared and packed especially for . . .
PAN AMERICAN WORLD AIRWAYS
under the strict Rabbinical Supervision of the Kashruth Division of the Union of Orthodox Jewish Cong. of America by Borenstein Caterers.

The Kashruth of the contents of this package is guaranteed only when package is delivered to passengers unopened and with seal intact.

Dinner roll is חלבית

Borenstein Caterers is proud to provide you with the finest in Ⓤ certified kosher dining and extends to you a hearty appetite and a pleasant journey.

Ⓤ גלאט כשר

Borenstein Caterers, Inc.

179-29 150TH RD., JAMAICA, N.Y. 11434
AT J.F.K. INTERNATIONAL AIRPORT

PLEASE NOTE:
We do not assume responsibility for Kashruth of any food other than that served in Ⓤ endorsed packages.

Yukarıda klişesini gördüğünüz el ilânında Amerikan Panam uçak şirketi, yahudi yolcularına arzettiği bir hizmetinin reklâmını yapmaktadır. İlânda Panam uçaklarıyla yolculuk eden yahudilere kendi dini inançlarına göre kesilmiş etlerle yemek servisi yapıldığı duyrulmaktadır. Türkiye'deki mezbahanelerde de Yahudilerin yediği etleri de Yahudi hahamlarının kestiği hatırlanacak olursa Yahudilerin dünyanın hiçbir yerinde dini inanışlarından asla fedakârlık yapmadığı, kendileri hayata uymayıp hayatı kendi inançlarına göre tanzim ettikleri bir kere daha ortaya çıkmaktadır.

Son günlerde buna benzer bir hareket de Alman Lutfhansa hava yollarında meydana gelmiştir. Rabıtatül Alemil İslâmi bütün hava yollarına müslümanlar için domuz etinden yapılmamış yemekler hazırlanmasını teklif etmişti. İlk olarak Alman Lufthansa şirketi müslümanlar için domuz etinden yapılmayan yemekler hazırlatmıştır. Bunu da 5 ayrı lisandan hazırlattığı burôşürlerle yolcularına duyurmuştur. Temennimiz bu türlü davranışların bütün hava yolu şirketlerine örnek olmasıdır.

Rusya'da bazı besin maddeleri karneye bağlandı

300 bin lira harcanan bir düğün Sovyetler'de gündem konusu oldu

«Komünizm kanseri»ne yakalanmış, yerli yardakçılara yukardaki iki küçük haberi, acı bir tebessümle ithaf ediyoruz.

ZEKÂT

İKTİSÂDÎ MESELELERİN HALLİ

Yazan: Dr. Yusuf KARADAVİ — Tercüme: Dr. Mustafa BİLGE

— IX —

FAKİRLİK MES'ELESİNİ ORTADAN KALDIRMADA ZEKÂTIN ROLÜ:

Fakirlere, cemiyet içinde gerçek ihtiyaç sahiplerine karşı zekâtın nasıl bir rol oynadığını görmüştük. Zekâttan başka sadaka da fakire verilecek ayrı bir fon olarak mütalâa edilebilir. Ancak bu arada bir hususu hatırdan çıkarmamak gerekir. O da şudur ki, zekât, sâdece cemiyet içindeki fakirliğin giderilmesine mahsus değildir. Müslümanlığa ısındırılmak istenen kimselere yapılan ödemeler, hatta devletlere yapılan ödemeler i'lâ-i kelimetullah için yapılacak cihad hareketleri yolunda sarfedilenler de zekât dairesi içine girerler. Bütün bunlar yanında zekâtın asıl hedefi cemiyet içindeki fakirliği, düşkünlüğü ortadan kaldırmaktır. Hattâ Peygamberimiz (s.a.v.) bir çok defalar zekâtın hedefi olarak sâdece fakirliğin ortadan kaldırılmasını zikretmiştir. Muaz b. Cebel'i Yemen'e gönderdiğinde, orada İslâmiyeti kabûl edenlere şöyle söylemesini emretmiştir:

«Allah onların aralarında zengin olanların mallarından sadaka (zekât) alınmasını ve bunun fakirlere verilmesini farz kılmıştır.»

Bu hadis İbn-i Abbas'dan rivâyetle birçok eserde nakledilmiştir.

Fakirliğin ortadan kaldırılması yoluna gitmeden önce tam olarak hastalığı teşhis etmek lâzımdır. Fakirlik şâyet gücü yettiği halde çalışmayan bir kimsede bulunuyorsa onun durumunu yukarıda açıklamıştık. Biz burada kazanmaya gücü yetmeyen fakiri esas alarak kendimize mevzû' almak istiyoruz. İmam Ahmed b. Hambel ve diğer bazı eser sahipleri Hz. Peygamber'e gelerek zekât isteyen iki kişinin kıssasını nakledederler. Bu iki kişiye Hz. Peygamber:

«— Şâyet isterseniz vereyim, ancak şunu biliniz ki; bu zekâtta zenginin ve kazanabilecek durumda olan kuvvetli kimsenin hakkı yoktur.» (1) diye cevap vermiştir.

Şunu kesin olarak tekrar söylemek lâzım gelir ki; kazanca gücü yeten ve kazanabilen kimsenin kat'iyetle zekâtta hakkı olamaz. Şâyet bu gücü kuvveti yerinde olan kimse kendine uygun bir iş bulamaz ise veya iş kendisinin gücünü aşıyor, alışkanlığına ters düşüyorsa o takdirde zekât alabilir.

Bir nevi fakirlik daha vardır ki; o da şudur: Bu durumda şahıs çalışmaktadır, ancak eline geçen para kendisini, âile efrâdını geçindirmeye yetmez. Kazançları ihtiyaçlarını kapamaz. Geçim sıkıntısı çeker. Bu kimselere zekâttan pay düşer mi? Cevâbımız evettir. Zira Hz. Peygamber (s.a.v.) gerçek fakiri tarif ederken şöyle demiştir;

«— Kendisine bir veya iki hurma verilen, bir veya iki lokma takdim edilen kimse gerçek fakir değildir. Dilerseniz âyeti okuyunuz: Lâyes'elûnennâse ilhâfâ.» (Bakara Sûresi, âyet 273)

Bu âyetin mânâsı şöyledir: «Onlar insanlardan yüzsüzlük edip de bir şey istemezler» yani ihtiyaçları olmayan şeyler için insanlara el açmazlar. Âyette ihtiyaçları olduğu halde kimseden bir şey istemeyen gerçek iffet sahibi muhacirler (Mekke'den Medine'ye hicret eden eshab-ı kiram hezerâtı) vasfedilmektedir. (2) Ancak bunların benzerleri her devirde vardır. Hadisde kısa olarak iktibas edilen âyeti tamâmıyle okursak orada gerçek fakirlerin nasıl tasvir edildiklerini görürüz.

«Sadakalar ve zekâtlar Allah yolunda kendilerini vakfetmiş fakirler içindir ki; onlar yer yüzünde dolaşmaya muktedir olmazlar. Hallerini bilmiyen; iffet ve istiğnâlarından dolayı onları zengin kimseler sanır. Sen habibim o gibileri simalarından tanırsın. Onlar insanlardan yüzsüzlük edip de birşey istemezler. Siz hak yolunda ne mal harcarsanız Allah onu hakkıyle bilicidir. (Bakara sûresi, âyet, 273)

(1) Bu hadisi Ahmed, Ebû Dâvud ve Nesei rivâyet eder. Nevevî Mecmu isimli eserinde (bk. c. b. s. 189) bu hadisin sahih olduğunu söyler.

(2) Bk. İbn-i Kesir Tefsiri C. 1, s. 324

(Devamı var)

İNKILÂB MEZÂLİMİ

TÜRK MİLLETİ'NDEN GELECEĞİN TARİHÇİSİNE RAPORLAR

TAHRİB EDİLEN ESERLERDEN:

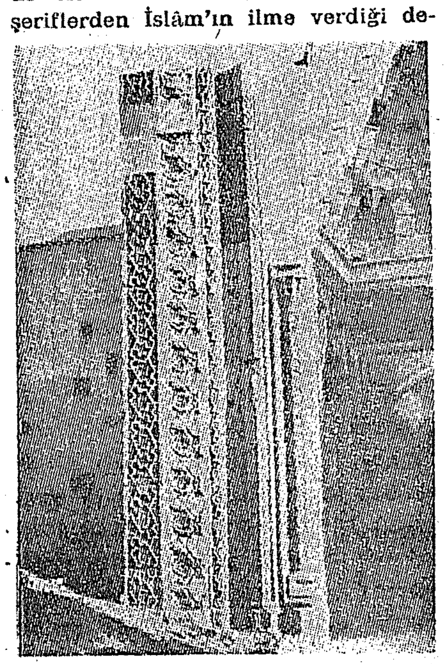
HATUNİYE MELEK HATUN MEDRESESİ TÜRBESİ VE MESCİDİ

— III —

Y. Hakkı Konyalı

Medrese, mescid ve türbeden teşekkül eden bu mâmure Karaman'da Ali Şahâne mahallesindedir. En meşhur adı Hatuniye Medresesi'dir. Melekhâtun Medresesi de denir olmuştur.

Bu mâmure Sultan Murad Hüdâvendigâr'ın kızı ve Karamanoğlu Alâeddin Bey'in karısı Sultan Melek Hatun adına 784 H. 1382 M. yılında Numanzâde büyük Türk mimarı Hoca Ahmed tarafından yapılmıştır. Muhteşem tâk kapısının ve medrese hücrelerinin kapı üstlerinde Kur'an-ı Kerim'den ve hadis-i şeriflerden İslâm'ın ilme verdiği de-

Karaman'daki tahrib edilen Hatuniye Medresesi'nin giriş kapısından bir görünüş

ğeri gösteren yüce sözler okunmaktadır.

Kur'an'dan bazı âyetlerin mealleri şunlardır:

«Hiç bilenlerle bilmiyenler bir olur mu?

«Allah'dan ancak âlim kulları korkarlar.»

Bazı hadislerin meallerini de veriyorum:

«Benim ümmetimin âlimleri Beni İsrail'in peygamberleri gibidir.

Âhiret gününde üç kişi şefaat edebilir. Evvelâ Nebiler, sonra âlimler daha sonra şehidler.»

Hz. Peygamber âlimlerin derecelerini şehidlerin üstünde tutmuştur.

«Âlimlerin mürekkebleri şehidlerin kanları gibidir.»

«İlim kadın erkek her müslümana farzdır.»

Bir kapısının üstünde vakfın yerine sarfedilmesi hakkındaki bir büyük sözün türkçesi de şudur:

«Vakfı yerinde harcamayan kimse haşır'da kendisine cehennemi gidilecek yer yapar.»

Medresenin tâç ve tâk kapısının istelaktitleri üstünde gökkuşağı şeklindeki kemerin üstüne devrinin nefis sülüsü ile Fâtiha sûresi ve ihlâs yazılmıştı. Kemerin sağında (Allah) celâl lâfzı, solunda «Muhammed» (s.a.v.) adı, ortasında da «ya settar» yazılıydı.

Kapısının üstünde bir satırlık Arapça bir kitabe bulunuyordu. Bu kitâbe şimdiye kadar Şarklı ve Garplı hiç bir mütehassıs ve ilim adamı tarafından tam ve doğru olarak okunamamıştır. Birinci ve ikinci satırlarında besmele, âyetler ve ilme teşvik eden hadisler yazılıdır. Üçüncü satırını dilimize çeviriyorum:

«Bu mübârek ve şerefli medresesinin yapılmasına Karamanoğlu Muhmudoğlu Halil oğlu, Allah tarafından teyid edilen Muzaffer ve büyük emir Alâeddin'in beylik günlerinde (Allah mülkünü muhalled kılsın) rahman olan Allah'ın teyidi ile iman ehlinin yardımcısı olan Osmanoğlu Orhanoğlu Murad'ın kızı Sultan Hatun 783 yılında emretmiştir.»

Bu kitâbedeki Alâeddin adıyla Halil adı arasındaki «oğul» manâsına gelen «ibn» kelimesini eski Müzeler müdürü Halil Ethem okuyamadığı için Alâeddin Bey'le Halil Bey'i bir adam yapmış ve bu okunuşa göre hem kendisi yanılmış, hem de yetmiş seneden beri dünya ilim Âlemini fâhiş hatalara sürüklemiştir.

Hükümdar, pâdişah ve beylerin hatunlarının kızlarının adları İslâm ve Türk geleneğine göre kitâbelerde açıklanmazdı. Selçuklular, Osmanoğulları Anadolu Beylikleri tahrir defterlerinde de buna riâyet edilirdi. Bu hususta pek çok örnek vardır. Üsküdar'da Kanuni'nin kızı, Sadrazam Rüstem Paşa'nın karısı Mihrimah Sultan adına yapılan câmiin kitâbesinde Mihrimah Sultan'ın adı «Hanım Sultan» şeklinde geçiyor. Burada da Murad Hüdâvendigâr'ın kızının ve Alâeddin Bey'in karısının adı «Sultan Hatun şeklinde geçmiştir.

Bugünün noter senedi, mahkeme ilâmı mâhiyetinde olan vakfiyelerde hüccetlerde, beratlarda kızların ve kadınların adları açıkça yazılır. Osmanlı kanunnâmelerine göre yurtda her yirmibeş senede bir umûmi yazım yapılır. Bu sayım ve yazım defterlerinde nüfusu babalarının adları ile beraber yazıldığı halde kadınlar ve kızlar yazılmazlardı.

Osmanlı Kanunnâmeleri her ev için ortalama beş nüfus kabûl etmiştir. Bir mahallede elli ev var ise, burada ikiyüzelli nüfus bulunuyor demektir. Bu ise beş-on nüfus aşağı ve yukarı olarak tahakkuk edegelmiştir. Osmanlılar'da kadın nüfusun erkeğe nisbetle dâima yüzde on fazla olmuştur. Halâ da böyle devam ediyor. Almanya'da da böyle imiş. Bu artış ve eksiliş nüfus mütehassıslarınca bir türlü tesbit edilememiştir. Bu ilâhi hesabın sırrını henüz mütehassıslar çözememişlerdir.

Bir daha tekrar edelim müslüman Türkler kadınlarına hürmet ettikleri için adlarını kütüklere, defterlere ve kitabelere yazdırmak sûretiyle ibzâl etmezlerdi.

Hatuniye Medresesi'nin mimarının ismi kapının bir tarafına mühür halinde kazılmıştır. Mimar Numan oglu Hoca Ahmed adına fâtiha okuyanlara peşin olarak hayır dua etmiş, ve rahmet okumuştur.

Yapısı, çinileri, yazıları, nakışları, kitâbeleri ve mimarisi bakımından tek ve çok kıymetli bir târih yâdigârı olan bu külliye son yarım asır içinde harab olmuştur. Tâk kâpısının üstünden sızan yağmur suları alâim-i semâ hâlindeki kemeri yer yer çatlatmıştır. Bizim devamlı ve ısrarlı neşriyatımız üzerine Vakıflar Umum Müdürlüğü bu külliyeyi tamir ettirmeye karar vermiştir. Bu tâmir işini bir ermeni mimara havâle etmiş ve bu mimarın çıkarlarına uygun bir de müteahhid bulmuştur. Ermeni mimar tâk kapısının kitâbelerinin hepsini işe yaramaz hale getirip söktürmüş, bunları çöplüğe attırmış ve yerlerine de boş taşlar oturtmuş, her taş başına müteahhide ayrıca seksen lira ödetmiştir. Kitabe otuz parça üzerine yazılmıştır. Ermeniler ötedenberi Türk mimarisinin, tezyini sanatlarının amansız düşmanıdırlar. Osmanlı âbidelerini tâmir ederlerken tezhiplerin, nakışların, kitabelerin üzerlerine yağlı boya çekmişler, kubbeleri ve duvarları kara kalem nakışlarıyla kirletmişlerdir. Bu cinâyeti işlerlerken de âbidelere yağlı boya çekmeyi Garb'ın bir modası gibi göstermişlerdir.

(Devamı var)

7 Günde Bir

Turan Kurtulmuş

TANIŞMA

Aziz Sebil Okuyucusu!...

Bu haftadan itibâren Cenâb-ı Hakk'ın nasib kıldığı müddetçe beraber olacağız.

Yazar demek, her şeyi en iyi bilen demek değildir. Gerçek bir yazar, milletin dert ve dâvâlarına kalemiyle sâhib çıkabilen kişi demektir. Gâyemiz, bir «fantezi» peşinde koşmak değildir. «Her şey hak için» ölçüsüyle milletin yarım asırdır içine habsettirilmiş bulunan gerçek sesini terennüm etmektir.

Dert ve dâvalarımız o kadar çok ki, daha ilk haftadan bunlardan birini ele alıp da sizleri bedbinliğe sürüklemek istemezdim. Fakat ne yaparsınız ki, vazifemiz bu...

Cumhurbaşkanımız «lâiklik, dinsizlik değildir!..» demiş. Şu halde İslâmiyete, müslümanlığa karşı kabûl olunamaz. Nasıl olabilsin ki, müslüman olmasa kendisini o makama oturtmazlardı.

Başbakanımız cemaatle namaz kılmış. Demek ki, o da İslâmiyete «karşı» değilmiş.

Hele hele muhâlefet partisinin lideri bile meşhur Kıbrıs çıkarması esnasında «Allah'ın izniyle çıkarma muvaffak olacaktır!...» hükmünü bastırmış. Demek o da Allah'ı tanıyor, inkârcılardan değil... Oh ne alâ ne güzel!...

Peki ama İslâm'ı müdâfaa eden, onu hakkıyla yaşamak isteyen milyonlarca insanımızın yıllardan beri çektikleri kimin yüzündendi!?. Hâlâ haklarında savcılıklarca takibât açılmış bulunanlar acabâ kimin hışmına uğramışlardır? Bunları kimler cezalandırmak istiyor?...

Hadi canım sizde bütün kabahati savcılara yükleyerek işin içinden çıkamazsınız. Onlar da bu ülkenin evlâdları nihâyet... Ne Rusya'dan geldiler ve ne de Merih'den...

Bu memleketin bütün mevki ve makam sahiblerini, hattâ bazı kardeşlerimizi dini siyâsete âlet ettiği için (!) mahkûm ettirmeye çalışanları millet önünde bir araya getirip sorsanız içlerinden bir teki dahi İslâmiyet'e karşı olduğunu söylemek cesâretini gösteremiyeceklerdir.

Kime sorarsanız «lâiklik din düşmanlığı değildir» diyorlar. Bu hüküm T.C.'nin devlet başkanından garplılaşma taraftarı bütün aydınlarına kadar herkesle paylaşılıyor. Bu böyledir de şu çağlarüstü nizam İslâm'ın ve ona gönül verenlerin çektiği eziyetler ne oluyor? İsterseniz bu mes'eleyi fazla kurcalamıyalım. Bakarsınız, bu günlerde Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin selâhiyetleri arasına itilmek istenen mâhut 163. madde harekete geçer. Malûmya «Kılçlaşan kalemler» arasına yeni katılmış bulunuyorum. Bu katılışın saadeti içinde Allah'ın selâm ve âtıfeti üzerinize olsun aziz okuyucularım.

EVLİYÂ MENKIBELERİ

İMAM-I CÂFER-İ SÂDIK

— 2 —

BİRBİRİMİZE Bİ'AT EDELİM:

Câfer-i Sâdık (K.S.) Birgün yakınları ve hemşehrileri arasında otururken:

«— Ey dostlarım! Gelin birbirlerimizin kusurlarını düzeltmek hayra hizmet etmek, kıyamet günü hangimiz kurtulursa diğerlerine şefaat etmek üzere bi'at edelim, ahd edelim ve sözleşelim.» dedi.

Bu sözleşme, sâlihler tarîkının esâsı, hâcet ehlinin âdeti ve gerçek tarîkat müntesiblerinin en son umdesidir.

AKILLI KİM?

Bir gün Câfer-i Sâdık ile Mezhebimizin kurucusu ve İmamı Ebû Hanife arasında şu muhâvere cereyan etti: Sâdık Ebû Hanife'ye:

«— Âkil kimdir?»

Ebû Hanife:

«— Âkil, hayır ile şerri fark edendir.»

Sâdık:

«— Bunu atlar da bilir. Kendisine yem verenle, döğüp vuranı farkederler.»

Ebû Hanife:

«— Yâ Sâdık! Öyleyse senin indinde âkıl kimdir?» deyince:

Sâdık (K.S.):

«— Âkıl, iki hayır zuhur ettiğinde, ehemmiyetlisini ihtiyar edendir.» buyurdu.

BİZ VERDİĞİMİZİ ALMAYIZ:

Adamın birinin bir kese altını kaybolmuştu. Yanında bulunan Câfer-i Sâdığa:

«— Sen aldın!» diye yapıştı. Çünkü O'nun Sâdık olduğunu bilmiyordu. Sâdık:

«— Ne kadar altının kayboldu» dedi. Adam da:

«— Bin altın» dedi.

Sâdık adamın elinden tutarak:

«— Benimle gel» diyerek evine götürdü. Ve kendisine bin altın verdi. O adam bilâhare kesesini bularak Sâdık'tan aldığı altınları geri getirdi ve altınları Sâdık'a verdi. Sâdık bu altınları almadı ve:

«— Biz verdiğimizi geri almayız» buyurdu.

GÖZ Oldur ki hakkı göre.

Salâhaddin Eş

ASIL KARŞI OLDUĞU NİZAM İSLÂM

«Komünist midir, sosyalist midir, faşist midir?» gibi çeşitli suallere verilecek cevaplar içinde Bülent beye yakıştırılacak en münasip **kaftan**, herhalde **«marksizme meyilli, hayalperest bir şair»** olacaktır. Öylesine hayalperest ki, Kıbrıs çıkarması günlerinde Ordu'muzun başlattığı **harekâtı** en elverişsiz şartlar altında derhal durdurmak ve **«orada şimdi insanlar ölüyor»** diye ateş-kes kararına varmak için can atmaktan **tutunuz** da; memleketin iktisadi hayatını, şikâyetçi olduğu **«bozuk düzen'i** değiştirmek için İskandinav ülkelerine üç günlük **bir resmî ziyâret** yapıp oralardan günübirlik modeller almaya varıncaya **kadar.. Hattâ** partisini bir yolgeçen hanının duvarlarına benzetircesine **her lidere** bir imza attırmak iştiyakıyla Kaddafi'ye kadar bile bir uzanış.. **Ve şimdi de** Sovyet Rusya'ya yaptığı bir haftalık seyahat esnasında tanıdığı bu ülkeyi anlata-anlata bitiremiyor.

Ama Rusya dönüşünde verdiği bir beyanat birden dikkatleri üzerine çekti. Gerçekten de, **«Bülent bey oralardan ibret mi aldı da böyle konuşuyor, uyandı mı?»** gibi istifhamlar belirtenler oldu, lâkin biz bu tip beyanların **ideolojilerin jimnastiği** olarak kabul edilmesi gerektiği kanaatindeyiz. Ama kendi ifâdesine bakılacak olursa Bülent **bey** aslında böyle bir açıklamayı bu zamana kadar siyasî muarızları **tarafından köşeye** sıkıştırıldığı için yapmadığını, ancak bu oyunu **bozmak** için şimdi konuşması gerektiğini ileri sürmekte ve sıkıştırılmış **olmaktan** kurtulmak için demektedir ki **«ben komünizme karşıyım. Ancak, komünizme inanmamak başka, komünizmi reddetmek başkadır, bir de her düşüncenin serbestçe söylenebileceği, savunulabileceği bir toplum düzeni istemek başkadır. Ben hem komünizme inanmıyorum, komünizmi istemiyorum, komünizme karşıyım; hem de Türkiye'de komünist olsun, faşist olsun, herkesin düşüncesini serbestçe savunabileceği ve hakem olarak tam bir serbestlik içinde halkın seçme yapabileceği bir rejim istiyorum.»**

Yıllardan beri Ecevit'in komünizme karşı olduğunu açıklamasını isteyenler, ondan illâ da böyle bir sözlü reddiyeyi bekliyenler **istediklerini** elde etmiş olmak bakımından memnun olabilirler. Çünkü **Ecevit** komünizme karşı olduğunu en açık şekilde söylemiştir ama, **bu** neyi halleder? Biz, bu ülkede yaşıyan insanların **komünizme karşı olmalarını ancak bir asgarî müşterek** olarak ele alabiliriz **ve bu, hiç bir** zaman **azamî müşterek** olamaz. Çünkü ehemmiyetli **olan şuna veya** buna karşı olmak değil, kendimizin ne olmamız gerektiğini **ortaya** iyice koyabilmektir. Çünkü bizim hak ve hakikatimiz aksülâmellerden neş'et etmez. Esas olan hak'tır; ona karşı olan her şey ise bâtıl... Bir bâtıl'a karşı olmak belki bâtıl'ın zayıflaması bakımından arzu edilebilirse de, karşı olan kimse **«bir eğriden diğerine saplanıp kalmaktan kurtulamıyorsa pek fazla bir şey yapmış olamaz.**

Bülent bey, karşı oluşunda samimî ise, işte böyle bir mevkidedir. Ama o'nun bu açıklamalarında samimî olduğunu veya hiç değilse **bu** açıklamaların kifayet ettiğini söyliyememek durumundayız. Çünkü, **bir** defa ortaya ikili bir fikir sistemi koyuyor. Batı kültürünün **tabiî neticesi** olarak: **Komünizm ve kapitalizm.. Ve kapitalizmin şövenizm ve vatanperverlik düşünceleriyle kaynaşması mânasını tazammun eden faşizm..** Ecevit Türkiye için, bu iki fikir sisteminden her birisinin serbestçe konuşulup tartışılabileceği bir hürriyet havası istiyor.

Ve sonra, Bülent bey **bu serbestîlik** fikrini açıklarken şöyle bir sınırlama getiriyor ki, çok ehemmiyetli. **«...bu serbestliği tanıma, eylemde ve DEVLET'İN TEMEL DÜZENİNİ DEĞİŞTİRMEKTE AYNI SERBESTLİĞİ TANIMAK ANLAMINA GELMEZ. Bunu her zaman belirtiyorum. Örnek** aldığımız özgürlükçü **demokrasilerin** çerçevesi **ne ise, ölçüsü ne ise, o** çerçevede ve **o** ölçüde bir demokrasi istiyorum. **Ne bir adım fazla, ne bir adım** eksik!.»

Şimdi.. Bülent beye göre, solculuğun sınırını halk çizecektir. Halk'a güvenmemek demokrasiye inanmamak demektir. Ve bu demokratik **düşünce** bakımından doğrudur da... Halk nereye kadar «sol» derse, **oraya** kadar **solcu** olunmasını istemektedir ve nereye kadar da **bugünkü lâik-kapitalist düzeni** isterse oraya kadar **da onu...** Ve tıpkı Avrupa ülkelerindeki gibi, komünist ve kapitalist partiler... Güzel **ama, ya o «DEVLETİN TEMEL DÜZENİNİ DEĞİŞTİRMEKTE AYNI SERBESTLİK TANINAMAZ»** ın mantıkî dayanağı olacak ve devletin, **halk** istese **dahi değiştirilemiyecek olan temel düzeni** ne ola ki?

Haa, o mu? Bunun cevabını Bülent bey en azından Tercüman'ın Nazlı Ilıcak'ı kadar iyi biliyor! Devletin temel düzeni **lâikliktir., din-dışılıktır!** Cumhuriyetin temel mantığı bu noktada düğümlenmektedir! **Demek** ki Türkiye faşist olmakta da, kapitalist olmakta da, **komünist olmakta** da serbesttir ve serbest olmalıdır. Ama, islâm olmak? **Asla!.. («Batı'nın hürriyetçi demokrasilerinden ne bir adım fazla, ne bir adım eksik!..»** ölçüsüne ne buyrulur?) diyecek olursanız; deriz ki, o söz **dahi** doğrudur.

— Batı'dan bir İslâm devleti ortaya çıkacağına ihtimal vermediğine göre...

Değil mi ya?

FETİH HİTABESİ

(Baştarafı 7. Sayfada)

● Her biri bir «fikr-i sâbit»in peşinde olmasına rağmen dinî, millî ne kadar hizip ve teşekkül varsa, hepsinin lider ve güdücülerinin bir «Tevhid kurultayı»nda toplanması ve anlayış havası içinde «Birlik» temellerini atmaları zarurîdir. Bu işi Milli Türk Talebe Birliği, Umûmî Merkezi tarafsız, partiler üstü ve İslâmî vecdin tecelli ve temerküz ettiği bir karargâh olarak üzerine almalıdır.

● Yine, mutlaka partiler ve hizipler üstü kalması şartıyla büyük tirajlı, doğru, emin bir kadronun elinde maddesi, mânası mükemmel bir günlük gazeteye ihtiyaç vardır.

Muhterem kardeşlerim,

Mitinglerde hisler ve heyecanlar coşar. Hisler ve heyecanlar boşalır. Kitlelerin üstünde heyecanlar bayrak gibi dalgalanır.

Bizim mitinglerimiz hisler ve heyecanlardan evvel, fikir, teklif, kurtuluş yollarını, düşünce meyvelerini kitlelere vermelidir. En büyük hamleler, en büyük fikir ve düşüncelerden doğmuştur. Ulvî bir dâvâya inanmanın verdiği heyecanı, hiç bir heyecanla mukayese edemezsiniz. Bu inançla toplandık. Bu inancın 523 yıl önceki «Büyük Fetih» heyecanını yaşıyoruz. Ecdâdımızı ve bütün şehidlerimizi rahmetle ve minnetle hatırlıyoruz. İçinde bulunduğumuz mes'elelerin «Fetih günü» vesilesiyle tesbit ve tahlil edilişinin, istikbâldeki fikir ve hamle birliğine yol açması itibariyle çok ehemmiyetli telâkki etmenizi rica ederim.

Bu büyük günün müstesnâ heyecanı içinde, Müslüman-Türk Milletine «İSLÂM DÂVASI» yolunda ebedî zaferler diliyorum.

Hepinizi sevgiyle ve hürmetlerimle selâmlarım aziz kardeşlerim!

Kıbrıs Harekâtının PERDE ARKASI

— 3 —

«Ölümünden sonra, İngiliz Parlâmentosu, Westminster'de bu fevkalâde insan için bir âbide yaptırmışdır. Günümüzde dahi, vatandaşları tarafından çok çeşitli şekilde kıymetlendirilmektedir. Kimisi onu dâhi bir şarlatan olarak görürken, kimisi de onu Pitt'e benzetmekte ve o olmasaydı İngiltere'nin dünyâdaki prestij ve kudreti artık bitmişdi, demektedir.» (1)

Disraeli, her şeyden evvel, İngiliz İmparatorluğunu Yahûdi menfaatlerine âlet eden müdhiş bir Yahûdidir. Bütün hayâtı, Yahûdilerin müdâfaası ile geçmiş, Yahûdilerin, içinde mutlak şekilde hükümfermâ olacakları bir Dünyâ Devletinin kurulması için çalışmışdır.

«Daha sonraları, başvekil olarak, İngiltere'nin muhteris emellerini Şark'a çevirmişdi. İçinden müstakbel dünyâ hâkimlerini çıkarabilmek için Şark Yahûdiliğini uyandırmak, kalkındırmak istiyordu.

«Her şeyden evvel sıkı bir siyonist olarak, ateşli şampiyonluğunu yaptığı İngiliz emperyalizminin, bir gün, İsrail oğulları emperyalizminin yolunu açacağını kehânetle biliyordu.» (2)

«Yahûdiler, kendilerini İngiltere'ye bağlayan menfaat birliğinin şuurunda olarak, bunda geniş şekilde istifâde yoluna gitmekten geri kalmadılar. Onların Britanya Krallığının siyâsî sâhalarına, dominyon ve müstemlekelerine nüfûzları giderek arttı.» (3)

«1920 nisanında, 'Britons'ın nâşir-i efkârı' Jewry Ueber Alles'de neşredilen bir karikatür, harb zengini iki İngiliz Yahûdisini, birçok içki şişesinin yer aldığı tatlı bir yemek sonunda konuşurken temsil etmektedir. Bunlardan birisi kalkıp kadehini İngiltere'nin şerefine kaldırarak:

«— Britannia rules the wawes!» (Britanya okyanuslara hükmediyor) demektedir. Diğerinin müstehzi bir edâyla verdiği cevâb şudur:

«— Yeth, but we rule Britannia.» (Doğru ama, Büyük Britanya'yı da biz idâre ediyoruz.)

«Üstelik, bu bir övüngenlik palavrası, bir sonradan görme kurnazluğu değil, içe işleyen dokunaklı bir gerçeğin ifâdesidir.» (4)

Böyle bir vasat içerisinde harâbe hâlinde bir İmparatorluğun, yanında kadrosunu getirmeden, başına yeni geçmiş yalnız hükümdâr Abdülhamîd Hân ne yapabilirdi? Artık onun için, Yahûdi-İngiliz İmparatorluğunun Türkiye temsilcisi veled-i haham Midhat Paşa'nın sâyesinde İstanbul kapılarına dayanmış Yahûdi aleyhtârı Çarlık Rusyasına karşı, İngiliz İmparatorluğunun Yahûdi başı Disraeli'den fâidelenmekten başka çâre yoktu. Ehven-i şer siyâseti tek yoldu. Ve bu da Yahûdiye tâvizsiz olamazdı. Abdülhamîd Hân, Kıbrıs'ı bu tâviz olarak kullanmaya mecbûr kaldı. Evvelâ 4 Haziran 1878 İstanbul Muâhedesiyle İngiltere Kıbrıs'ı «himâyesi» ne aldı. Sonra da Berlin Muâhedesiyle (13 Temmuz 1878) bu vaziyet pekişdi. «Avrupa siyâsî târihinin dönüm noktalarından birini teşkil eden» bu Berlin Muâhedesinde, Bismarck'ın resmî başkan olmasına rağmen asıl rolü Disraeli oynamışdır. Bütün konferans boyunca mütemâdiyen dindaşları nâmına tâviz koparmaya (bilhassa Romanya ve Rusya'dan) çalışmış, bu arada da, yine kavminin yüksek menfaatleri nâmına, Türkiye İmparatorluğunun Yahûdi aleyhtârı çarlık lehine yıkılmamasını têmin edecek şekilde bir muâhede imzâlatmışdır.

«Berlin Muâhedesi, Türkiye için bir yıkım olmakla berâber, Türkleri Avrupa'dan tasfiye etmiyordu. Bilâkis Türkiye'nin Balkanlar'daki hayâtını, 1913'e kadar 35 yıl uzatıyordu. Üstelik muâhede'nin Rusya'ya sağladığı fâideler azdı ve asla Rusyanın savaşda göze aldığı fedâkârlıkları karşılamıyordu.

Bu sûretle, feci ve çok baskılı şartlar altında İngiltere'ye bırakılan Kıbrıs, 1914'e kadar Türk imparatorluğunun ismen bir parçasını teşkil etmekte devam etti. Gerçekteyse, 309 yıl önce Venedik'ten alınan adada fiili Türk hâkimiyeti sona erdi.

Böylece insan bünyesine en muvâfık bir fikriyâtın mes'ud idâresi son buldu. Kıbrıs târihinde yeni bir zulüm safhası başladı. Bu arada, gayr-i insânî bir fikriyâtın ağır tazyikleri karşısında Türk nüfusun mühim bir kısmı Anadolu'ya hicret zorunda kaldı.

Bundan sonra ise, Yahûdi-Dönme-Masonların İmparatorluğu sürüklediği 1. Cihân Harbinin başında, İngiltere, Ada'yı resmen ilhak etti.

Ada'nın, Yahûdi menfaatlerine muvâfık olarak, 1914'te İngilizin İmparatorluğu'na ilhâkından sonra Lozan'da ilhâk meşrûlaştırılmışdır.

Kıbrıs, işte bu şartlar altında, bu entrika ve pazarlıklar sonunda resmen İngiliz İmparatorluğuna katıldı. Aslında burada İngiliz İmparatorluğu bir kukladan ibârettir. İplerini çekenler de Yahûdiler, tabii! Yoksa bir Hayim Naum, bir Maitre Salem, bir Câvid Bey ve daha nice mümâsilleri İngilizin, İtalyanın veyâ bir başkasının hâtırı, menfaati için çalışmış, didinmiş değildir. Mühim olan, her ne pahasına olursa ve ne kadar zigzaglı yollardan geçmek icâb ederse etsin, Yahûdi emellerini tahakkuk ettirmektir. Kıbrıs, o sıralarda, Orta-Şark Müslüman Kavimlerinin böğrüne saplamaya müsâit bir hançer olmak ve böylece müstakbel İsrail Devletine giden yolda mühim vazifeler görmek üzeredir ki; İngiltere'ye verildi.

Bu, İngiltere'nin Yahûdi hâkimiyetine râm olduğu devirdir. Yahûdiler, içtimâî, iktisâdî, siyâsî hayâtın bütün sâhalarında hükümfermâdırlar. Hükümette resmen iki Yahûdi Vekil (Edwin MONTAGU ve Sir Alfred MOND) bulunmakta, onlarca Yahûdi asıllı temsilci Lordlar ve Avam kamarasında yer almaktadır. Keza, İngiliz iktisâdî hayâtı demek, Yahûdi iktisâdi hayâtı demek olmuşdur. Hâkim olduğu matbûât vâsıtasıyle de efkâr-ı umûmiyeyi istediği gibi yoğurup şekillendirmektedir.

Yesevîzâde

Londra'nın meşhûr ve çok okunan gazetesi «The Daily Telegraph» Vicomte Burnham (Levy Lawson)'a âiddir. «The Westminster Gazette», Sir Alfred Mond'un elindedir. «The Daily Express»in müdürü R.D. Blumenfeld'dir. «The Daily News»un hâricî siyâset servisi Theodor Rothstein'in elindedir. «The Graphic» ile «The Daily Graphic»inkiler ise Lucien Wolf'un elinde. Yahûdiperver Lord NORTCLİFF'in matbûât tröstü («The Times», «The Daily Mail», «The Sunday Pictorial», «The Evening News» ve daha başka elli kadar neşriyât) ise, sayısız Yahûdinin emek verdiği sâhadır.

(1) René Samuel (Fransız Senato Kütüphânesi Müdür Muavini-Yahûdi): «La Grande Encyclopédie», HeLamirault et Cie, Paris, non dortée (publieé avant 1914), v. 5, l'article sur Disraéli.

(2) Roger Lambelin: «Le Péril Juif, Le régne d'İsraél chez les anglo-Saxons», Bernard Grasset, Paris, 1921, p. 17

(3) Lambelin, m.e., p. 38

(4) Lambelin, m.e., p. 41

(Devamı var)

Okuyucu Kürsüsü

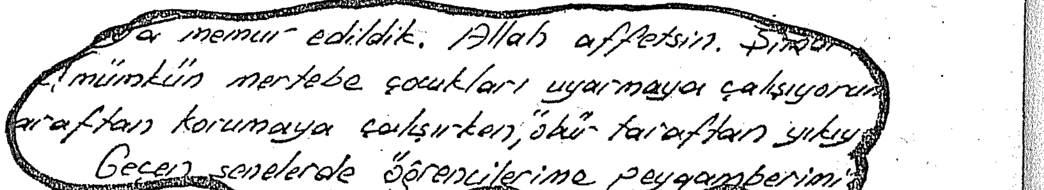
Esselâmu aleyküm

Muhterem Kadir Mısıroğlu,

Her hafta cuma gününü sabırsızlıkla bekliyor ve aldığınız Sebil'i içercesine okuyoruz. Elli küsur yıldır yıkanmış beyinlerin tedâvisinde Sebil'in çok büyük faydası olduğuna inanıyorum.

Ben onaltı yıllık İlkmektep muallimiyim. Tahsil devremizde beyinlerimiz putçulukla nasıl yıkandıysa, biz de mâsum yavruların beyinlerini yıkamaya memur edildik. Allah affetsin!. Şimdi hakikatleri biliyor ve mümkün mertebe çocukları uyarmaya çalışıyorum. Fakat biz bir taraftan korumaya çalışırken, öbür taraftan yıkıyorlar.

Geçen senelerde talebelerime Peygamberimiz kim? diye sormuştum da çoğunluk *«Atatürk»* diye cevap vermişlerdi. Bazan arkadaşların sınıflarına giriyor ve aynı soruyu soruyorum, maâlesef aynı cevabı alıyorum. Ben o günden sonra çocuklarıma Peygamberimizi tanıtmaya ve sevdirmeye gayret ettim.

Okuyucu mektubunun bir kısmına âid klişe

4-5 sene kadar önce, zannedersem Demirel iktidârının son yıllarında ilkmektepler talimatnâmesini değiştirdiler. Memleketin ilerlemesini putçulukta gören AP'li maârif mensupları, her sabah mektep açılışında söyletilen *«and»* dediğimiz metne yeni bir ilâvede bulundular. Şimdi size yeni andımızı yazıyorum:

1. Türküm, doğruyum, çalışkanım. Yasam: Küçüklerimi korumak, büyüklerimi saymak, yurdumu milletimi, özümden çok sevmektir. Ülküm: Yükselmek, ileri gitmektir. Varlığım Türk varlığına armağan olsun!.

2. Ey bu günümüzü sağlıyan ulu Atatürk! Açtığın yolda, kurduğun ülküde, gösterdiğin amaçta, hiç durmadan yürüyeceğime and içerim. Ne mutlu Türküm diyene!.

Bunu ilk defa söylettiğimizde muallim arkadaşlardan bazıları alaya alarak, «âmiin!.» demekten kendilerini alamadılar.

Şimdi öyle zannediyorum ki; bu ikinci kısmın kaldırılmasını kimse istiyemiyecektir. Yoksa hemen Atatürk düşmanı olarak damgalanır..

Bu mektubumu, adı geçen and'ın ikinci kısmını Sebil'de mes'ele yapıp işleyebilirsiniz diye yazdım.

İşlerinizde muvaffakiyetler dilerim.

Esselâmü aleyküm

(İsim adres mahfuzdur)

ortadoğu'dan
SAİD ŞAMİL

Yahudi Davası ve Filistin

— 23 —

Bu zat Birinci Dünya Savaşı'na istikamet verecek kudret göstermiş büyük bir devlet adamı idi. Kral Faysal'ı nezdine dâvet etti. Krallık idâresi kaim olmak şartıyla kendisine bir himâye şekli teklif etti. Şahsen Kral Faysal bu teklife râzıydı. Fakat cumhurun gösterdiği sert muhâlefet karşısında redde mecbur oldu. Bunun üzerine Lübnan'da bulunan General Guro'ya derhal harekete geçmesi emri verildi. Bu sûretle Suriye bir kaç gün içinde işgâl edilmiş oldu.

Filistin ile Irak, İngiliz ordularının işgâli altında idi. Suriye'ye de Fransız kuvvetleri el koyunca Saykis-Piko anlaşması fiilen tatbik mevkiine geçirilmiş oldu.

Bu manzara, Osmanlı İmparatorluğu'na karşı isyan bayrağını kaldıran Şerif Hüseyin Paşa ile etrafını saranlar dâhil bütün Arap ülkelerini müthiş bir inkisâr-ı hayâle düşürdü. Durum cidden feci idi. Arap şibih ceziresinin en verimli kısımlarına İngilizler, Fransızlar ve yahudiler el koymuş, Hicaz ile beraber bütün çöl mıntıkalarını savaş dolayısıyla bol bol silâhlanma fırsatını bulan kabâil hakim olmuştu. Bunlar da Şerifler, Vehhâbiler, Dürziler ve Zeydiler gibi kollara ayrıl-mış umerânın emrinde her an için hakimiyet sevdâsıyla birbirine saldırabilirdi. Bu hercümercin en müsbet tarafı Avrupa merkezlerinden himâye dilenen bedbahd Arap derbederlerine bütün çıplaklığıyle himâyenin ne demek olduğunu öğretmiş olmasıdır. Her an için bu durumun işgâl altındaki mıntıkaların da asâyişini ihlâl etmesi ihtimâli ayrıca İngilizler, Fransızlar ve yahudileri endişenâg ediyordu.

Tam bu sıralarda Pâris'de büyük devletler arasında sulh konferansı hazırlığı başladı. Bu işte sulh havârisi rolünü Amerika Reisicumhuru Wilson oynuyordu. Buna mukabil Klemanso ile Loid Corc emperyalizmin iki kaşarlanmız zebanisi, doymak bilmez bir ihtirasla savaş ganâiminden hissemend olmak için karşılıklı cephe almışlardı. Birinin arkasında Avrupa'nın hürriyetlerine kavuşmak azminde olan milletleri, diğerinin ise başta yahudiler olmak üzere parçalanması kararlaştırılan Osmanlı İmparatorluğu'na mensup, İngiltere tarafından hazırlanmış zevatla, Asya ve Afrika'daki İngilizler tarafından işgal edilmiş Alman müstemlekelerine mensup rical vardı.

Burada Hicaz hükûmeti Reisi sıfatıyla Şerif Hüseyin Paşa tarafından Amerika Hâriciye Nâzırı delâletiyle başkan Wilson'a bir dilekçe gönderildi. Bu dilekçe aynen şöyle başlar:

«Vezir cenapları

Arap varlığı asırlardan beri Türklerin zulümleri altında inlemiştir. Târih boyu hiç bir varlık bu ümmetin giriftâr olduğu bendeliğe, maruz kaldığı işkencelere uğramamıştır. Bu varlığın yegâne günahı Osmanlı denen ülkede çoğunluğu teşkil etmiş olmasıdır. Bundan dolayı Türkler bizi hâkimiyetlerini tehdit ederek bir düşmanın en korkunç vasfına karşı revâ gördüğü icraatı tatbikten çekinmediler. Türkler tarafından icra edilen bu taassüf bilhassa Avrupadaki vilâyetler ellerinden alındıkça İmparatorlukta Araplığın itiraz kabûl etmez bir şekilde artan üstünlüğü nisbetinde artıyordu. Bu sûretle bütün haklardan mahrum edilen Arâp Âlemi her türlü zulme ve fecaata hedef olmuş ve gittikçe ezilip erimiş ve neticede başka ülkelere sığınma mecbûriyetinde kalmışlar ve bu sûretle öz vatanlarında mahrum edildikleri beşerî hukuktan çocuklarını olsun mahrum etmemeye çalışmışlardır.

«Vaktâki Avrupa'da savaş başladı o zaman Türkler her türlü kontrolden azâde kalarak Arapları imha için kinli bir adâvetle hazırladıkları korkunç plânları infazda mahzur görmediler. Onları bu karardan alıkoyacak duygu ve kanun kalmayınca kendilerine her taassüfü mübah sayarak astılar kestiler ve üstelik işkence ve sürgünlerle birçok hânumânı parçalayıp yıktılar. Gıyabi hükümlerle onun bunun mâmelekini gasbetmekten çekinmediler.»

Bu ağır ithâmlara aynı uslûpla devam eden şerif hazretleri nihayette «iki yıldan beri İtilâf Devletleri safında cenkeden ihtirama şâyân ve bilhassa tarihî geçmişiyle Avrupa medeniyetine ışık tutan Arap varlığı, ulu Amerikan milletinden atf-ı alâka beklemek hakkıdır» demekte ve bu hakka dayanarak büyük Amerika hükûmetinden diğer İtilâf devletleri misüllü Arap Birliği devletinin istiklâlini tanımasını istemektedir. Bu itiraf «sayın Başkan Wilson tarafından müdâfaa edilen ve tahakkuku uğrunda Amerikan milletinin savaşı göze aldığı milletlerin kurtuluşu esasına dayanan ulvi prensiplerin tenfizi bakımından bir başlangıç olacağını» ileri sürmektedir.

Türkler'e karşı Mekke Emiri Hüseyin Paşa'yı ve o tıynette diğer Arap ricaline tam bu sırada bu hezeyanları yaptıran Lord Corc idi. O bunu kasten yapıyordu. Gayesi Wilson'u tesiri altına alarak Arap Dâvasının müdâfiiliğini ona yaptırmak ve bu sûretle evvelâ Sûriye işinde Klemanso'yu çıkmaza sokmak, ikinci olarak da Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılmasına muhâlefet eden başta Hint müslümanları olmak üzere İslâm Dünyası'na karşı İngiltere'yi bîgünah göstermek istiyordu. Onun için Suriye'ye Kral ilân ettirdiği Şerif Faysal'ı maşa gibi ele almış onu durmadan sağa sola koşturuyordu. Kral Faysal'ın şekli, bilhassa siması Batı ressamları tarafından tasvir edilen Hz. İsa'ya çok benzerdi.

(Devamı var)

TÜRKÇESİ
Ahmed SELÂMÎ

ŞERİAT HÜKÜMLERİ ve ULÛLEMR..

Arzımız ne idi? Şu: «Ulûlemr» Mukaddes Dinimizin (Şeriatımızın) içinde bir varlığa sâhibdir. «Ulûlemr» Şeriatın içinde delâlete mâlikdir; ona âid bir unsurdur... Bunu, Maarif Vekâletinin «Osmanlı târih deyimleri ve terimleri sözlüğünde» bile şöylece ta'rif etmekden kaçamamışlardır: «Şeriat ve adâlet hükümlerini yerine getiren İslâm hükümdârı yerinde kullanılır bir ta'birdir.»

İbâre gâyet açık. Ulûlemr, İslâm'a âid bir varlık.. Böyle olunca da ne Ankaradakiler, ne Kahiredekiler ne Paristekiler, ne de Moskovadakiler «Ulûlemr» olurlar... Demek ki hiçbiri değil. Eğer bunlardan birindekileri «Ulûlemr» kabûl ediyorsak, bu demekdir ki, o kabûl etdiklerimiz, «Şeriat ve adâlet hükümlerini yerine getiriyorlar!»

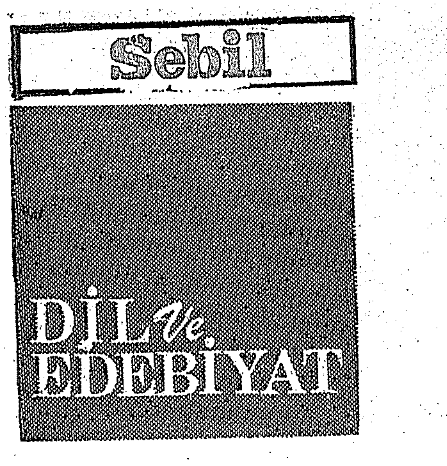
Türkiye Cümhûriyeti Maarif Vekâletine âid bir kâmusda mes'elemiz böyledir. Doğrudur da... «Şeriat ve adâlet hükümlerini» yerine getirmedikçe «Ulûlemr» den bahsedilemez... Hâl böyle iken ve üstelik Maarif Vekâletinin bir kâmûsunda bile hâl böyle iken; o bilmem nerenin müftüsü, o bilmem nerenin vâizi ve o bilmem hangi enstitünün muallimi bulunan echel-i cühelâya ne oluyor ki, tutarlar, din ve Şeriat esaslarını marksizimle aynı kefede tehlike sayan mülhid-i hâzırayı «Ulûlemr» kabûl ve ilân ederler?.. Hayâsızlık olur ama bu kadar olmaz!. Hem dall hem mudil olmanın, bu dereke bulamacına da özenildiğini yeni yeni duyuyoruz...

Bir kere, bırakınız zamâne (!) müctehidi olmak için bile kaç paralık akıl, mantık ve kıyâs cevheri gerektiğini de, insanda «diyânet işleri» yerine «temizlik işleri (!)» ile alâkalı iki paralık mantık olsa, şöyle der: «İsteniyor ki Din ve devlet ayrı... Öyle ise, bunlardan birinin sâhasındaki materyalist felsefeli bir adam veya hey'et, nasıl olur da ötekinin vahye müstenid sâhasında da baş veya başlar addedilir?..»

Ve bu zamâne müctehidleri (!) bu akıl, bu fikir, bu mantık, bu kıyâs ve bu heves ile ictihadlar döktüreceklerse, şenliğin ve cümbüşün bini bir paradan kelepir gibi kapış kapış gidecek demekdir!.

Maarif Vekâleti bile, kendi kendisi demek olan Ankaradakileri «Ulûlemr» ilân edemezken; ve aksine «Şeriat ve adâlet hükümlerini yerine getirme» yi «Ulûlemr» için üssülesâs ve şart olarak beyân ederken, kraldan ziyâde kralcı geçinen ulûfe ve ihsân tutkunu bu Ankara kuyruklarına ne oluyor? Artık iyice anlaşılmışdır ki, sarı liralarla satın alınmış bir güruh vardır; ve bunlar İslâm cemaati içine beşinci kol hâlinde salıverilmişlerdir...

● Din ile lâik rejim ayrıdır. Fiilen de ayrılmalıdır. Rejim, nasıl dîni kendine âid sâhaya bir adım bile sokmuyorsa; kendisi de dinin sâhasına bir adım bile girmemeye, sokulmamaya, yanaşmamaya, hatta başını uzatıp bakmamaya, hatta (bakar kör) bile olsa gene de bakmamaya mecburdur!.. Ayıp!.. Rejim, hem din ve devlet ayrıdır desin; hem, dini devletin sâhasında, hânesine, gülistân ve bülbülistânına sokmasın; hem de kendisi, dine âid sâhayı ve hâneyi gece gündüz «diyânet işleri, vakıf işleri, bilmem din eğitimi işleri» gibi müdürlüklerle avucunda tutsun, dikiz etsin, gözetlesin, dinlesin, koklasın, dokunsun!.. Ayıp oluyor efendiler... Kurbânı ve hayrânı olduğunuz o sevdiğimin Avrupasında ve Amerikasında ve Avustralyasında, hangi memlekette, böyle din işi devlet işi ayrılığı vardır?. Müslümanlar muhtar olmalıdır. En az, Türkiyedeki hristiyanlar ve yahudiler kadar muhtar olmalıdırlar. Türkiyedeki müslümanlara neye muhtâriyet verilmiyor da, onlara avuç içi şefokrasisi demokrasi diye yutturuluyor?. O zaman «Ulûlemr» dolmalarını yutturacak kirâlık adamlar bulunamaz diye mi korkuluyor?. Korkmayın efendiler! paraperestler kıyâmete kadar yaşayacaklardır! O zaman onlara da bir başka cemaat kurdurursunuz. Meselâ onlar da, «müstakil, devrimci ve şefokratik Müslüman cemaati başmüctehidliği» gibi isim altında toplanabilir ve o zaman (zât-ı şâhâne-i milliyyeyi) Ulûlemr değil, müteveffa Habeş İmparatorunun (aslanlar aslanlığına) müşâbih, (devler devi) bile ilân edebilir; ve huzûrunda şarabın a'lâsına varıncaya kadar mubâh fetvâsı da verebilirler!..

DİL VE DÜŞÜNCE PATALOJİSİ

Prof. Dr. Ayhan Songar

— 3 —

2 — MÂNA VE MUHTEVA BOZUKLUKLARI:

Şizofrenik konuşmada görülen mâna ve muhteva bozukluklarının başında kelime uydurma (néologisme) gelir. Başkaları için mânasız olan ve tamamen yeniden uydurulmuş birtakım kelimeler hastalar tarafından kullanılmaktadır. Hattâ bunlardan bir kısmının hastanın anladığı mânaları bulunmasına karşılık, bir kısmı bizzat hasta için dahi mânâsızdır. Böylece yepyeni bir dil uydurulduğu, bunun kendine göre gramer kaidelerinin bile hasta tarafından icad edildiği görülmüştür. Normal konuşmada kelimelerin delâlet ettiği mânalar, düşünce elemanları tedâilere sebep olduğu halde şizofren konuşmasında bunun yerini ses tedâileri alır. Tıpkı şiirde kafiye yapar gibi birtakım seslerin ortaya çıkardığı tedâilerle kelimeler birbirini takibeder. Misal:

«Öldürüp öldürüp yiyorlar şeyden... şeyden... birşeyler... ölvezlerde mavilerde halindedin her şeyler... yaz kış cansız şesler...»

«Deli gibi çoban bıçağı cevizin çürüğü bir seymiş gibi...»

«Hu... mu... sultayım... bultayım... hı... mı...»

Yukarıdaki misâllerde ses tedâileri, kelime uydurmaları ve kelime salatası açıkça görülmektedir.

Burada şiir ile şizofrenik konuşmanın arasında bazı benzerlikler bulunduğuna dikkati çekmek icabeder. Her ne kadar şiirde bir mâna bütünlüğü varsa da, sırf fonetiği tutturmak için çok defa cümleler ifade gücü bakımından fakirleştirilmekte ve hemen daima gramer bakımından kusurlu bulunmaktadır. Şiirdeki fonetik tahdit dili iyi kullanamıyan kimselerde aşikâr kelime salatası örneklerine ve ses tedailerine sebep olmaktadır. Birkaç misal verelim:

Dün akşam içtik bir fâlifullik
Lakır lukur luk lık
Kafada fes
Karşıda tuval
Bu ne festuval
Dam üstünde mahah
Orta katta bir vapur
En aşağıda kuyruklu şeytanlar
Zile bastım kırmızı
Padişah uyanmasın

Dedem demirden deveyle doğrudan doğruya denize dönüyordu.

Dedem dalgalarla dolu dizgin dalıyor, deve denizi dört dönüyordu.

3 — MÜKÂLEME BOZUKLUKLARI:

Şizofreni hastalığı, şahıslar arasındaki karşılıklı konuşmayı, mükâlemeyi imkânsız hale getirir ve şahsın cemiyet içinde yer almasına engel olur. Bu bakımdan şizofreni bir çeşit *«sosyal yabancılaşma»* (aliénation sociale)dır. Bazan hasta hayalleriile, bazan da monolog tarzında konuşur. Sorduklarımızla ilgisiz cevaplar verir «yandan konuşma» Misâl:

Sual:— Bugün günlerden nedir?

Cevap: Üç kişinin ellerinde parmakları vardır... Hadi hadi sen daha iyi bilirsin.

Sual: — Beni tanıdınız mı?

Cevap: — İşte o kadar, şimdi kalkıyorum, nasihatim bitti.

Sistemsiz bir şekilde ve bilgisiz ellerde dilin yenileştirilmesi gayreti ile şizofrenik konuşma arasında birçok benzerlikler gözden kaçmamaktadır. Dil iptidaîleştirilmekte, gramer ve âhengi bozulmakta, yepyeni ve lüzumsuz kelimeler uydurulmaktadır. Dil, insanlık tarihi içinde inkişafını yapmış bir sosyal ve psikolojik vâkıa ve rûhi - biyolojik meleke vasfındadır ve asla bir *«uydurulmuş kelimeler topluluğu»* değildir. Dili bir *«canlı varlık»* gibi telâkki edersek, elbette ki; yeni yeni kelimeler kazanacak, bunların bir kısmı yabancı dillerden alınacak, bir kısmı ihtiyaca göre imal edilecektir. Nihayet, eskiyen kelimeler, günün ihtiyacına cevap vermeyen sözler organizmada ölen hücreler gibi atılıp temizlenecektir. Buna kimsenin karşı durması, aksini iddia etmesi mümkün değildir. Bu yazının sahibi de, bu makalede olduğu gibi, pek çok yeni kelimeyi severek kullanmaktadır. Ancak, dilimizi bir *«neolojizm»* örneği, bir *«kelime salatası»* haline getirme gayretlerine, grameri bozan *«devrik cümle»* meraklarına bir son vermenin zamanı geldiği kanaatindeyim. Dilde yapılacak anî, lüzumsuz ve şiddetli operasyonlar sâdece dili tahrib etmekle kalmaz, düşünce hayatını da ileri derecede bozar, fakirleştirir. Asırlardır kullanılagelen ve bir şartlı stimulus olarak nesilden nesle intikal eden kelimeler birdenbire atılarak yerine yenileri konmak istenirse dil gibi ona bağlı olan düşünce de «spontanéité»sini kaybederek *«iradeli bir faaliyet»* halini alacak, zorlaşacak, kısırlaşacak fakirleşecektir.

BAYRAĞIM

Fuad Şemsi İNAN

belgrad, kâhire, kafkas, viyana.
akdeniz, adriyatik, dicle, tuna...
o değilmiydi, asırlarca zaman,
şark'u garbında cihanın ün alan.

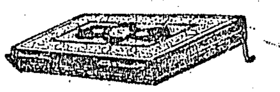
öpdürüp yer nice düşman beyine,
bekçi yapmışdı hudud ellerine.
kaç şehidin eli can verdi ona!
yoğurup kanla, vatan verdi ona!

yedi deryaya taşıp şanı, kanı,
dört bir iklimdi onun, dün, vatanı.
yirmi dörd ülkeye ayrıldı bu gün,
yirmi dörd devlete denkdik biz dün!

dökülen kanları etmiştir hak.
ayla, yıldızla, bu al kanla bayrak.
böyle bayrak bırakılmaz elden.
küfr olur uğruna can vermezsen.

Hikmetten Damlalar...

HÜRRİYET

Mahmud YAZIR

Mutlak illiyet gibi, mutlak hürriyet de yalnız Allah'a hastır.

İdeal bir hürriyet düşüncesi mutlak olduğundan, bilfiil tatbik edilebilmek için sonsuz bir ilim ve kudrete ihtiyaç gösterir. Böyle bir insan mevcud olmadığına göre, bu âlemde biz insanlar için mutlak hürriyet dâvâsı, kuru bir hırs ve kuruntundan ibâret kalır.

Mutlak hürriyet, düşünen insan değil, düşünmeyen nefsin kuruntusudur.

Delilerin hürriyeti delice, akıllılarınki akıllıca olur.

Hürriyetin, irâde ve kudretle mütenâsip olanı, akıl ve fikirle idâre olunabileni makbûldür.

Serseri hürriyet, irâdeyi şaşırtır, nefsi körletir ve kişiyi beleşten yaşama sevdasına düşürür. Kendi eliyle ocağına incir diktirir.

Hürriyetini gerçek ölçüler içinde kullanmasını bilen, bu âlemde sonsuz bir hürriyete hiçbir zaman hasret çekmez.

Muvakkat bir hayat içinde mutlak bir hürriyete harîs olmak, ya ebedî hayâtı dünyada görmek istemek, veya hâşâ Allah olmayı tasarlayıp da olamayacağını anlıyarak katmerli bir dalâlet ve mahrûmiyet ateşi içinde yanıp durmaktır.

Hissî ve bediî güzellikler tatlı ve sükûnet verici, havâî ve şehevî güzellikler azıtıcı ve yıkıcı, akıl ve basiret güzellikleri ise, olgunlaştırıcı ve doyurucu olur.

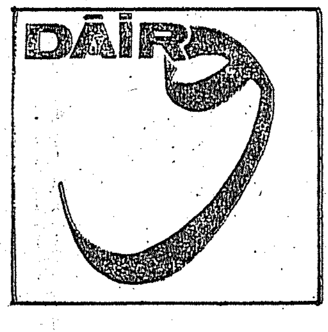
Özde insan; körlüğünü azaltmak, görgüsünü çoğaltmak isteyen, düşünmeyi seven, iyi düşünen, düşünüp düşünmediğini bilen, bilip bilmediğini anlıyan, hakkı bâtıldan ayıran, hakka uyan, bâtılı kovan, iyiyi kötüye karıştırmayan iyiye fena, temize pis, güzele çirkin demeyen, kârı zarara değişmeyen, dünyasını bedeni, âhıretini canı gibi bilen, kötülüğünü atan, hatasını azaltan, Allah rızası için çalışan ve iyilik yapan kimsedir.

İnsanin zekâ ve kudret derecesi, hürriyetini kullandığı yerlerde ve nasıl kullandığı hallerde daha iyi anlaşılır.

İstibdat, tam manasıyla ıztırar demek olmayıp, kişiye hürriyetini kendi irâdesiyle tahdit veya tevkif ettirmektedir. Buna râzı olup olmamak kişinin elindedir. Yoksa, hiç bir istibdâdı yıkmak kabil olmazdı.

Hürriyet toy nefis elinde havalandıkça kasırgalaşır, kör bir iştihaya inkılâb ederek en müreffeh hayat içinde dahi yaşamaktan yaka silktirir.

İSLÂM YAZISINA DÂİR

HARF İNKILÂBINA TEKADDÜM EDEN MÜNAKAŞALAR

— XII —

— Bizim harflerimizin lâtin harflerine nisbetle fazlalığı, seslerin daha dakik bir sûrette ifâdesi imkânını sağlar. Kaideten fazla harf, fazla sadâ ve mânâ demektir. Meselâ lâtin harflerinde «kaf» ve »kâf» arasındaki farkı mühmel bırakmak hayat dolu bir çok kelimemizin genç nesiller tarafından doğru telâffuz edilmesini âdetâ imkânsız kılacaktır.

İslâm harflerinin adetlerinin çokluğu onların öğrenilmeleri için -iddia edildiği gibi- bir güçlük doğurmaz. Zira, harflerimizin pek ço-

Fetih Sûresi'nden tuğra şekline getirilmiş iki âyet-i kerime

ğunun birbirlerinden farkı sâdece altlarına veya üstlerine konan noktalardan ibârettir. Meselâ: Be, pe, te, se» harflerinin esas şekilleri hep aynıdır. Aralarındaki fark, noktaların adetlerine ve yerlerine münhasır kalmaktadır. Gerçi lâtin harflerinde de buna benzer bir durum -bir kaç harf için- vâridtir. Fakat bir kere İslâm harflerinde büyük harf küçük harf tefriki yoktur. Bu bakımdan lâtin harflerinin şekilleri birbirlerine asla benzemeyen büyük harf, küçük harf tefrikinden dolayı adetleri bir hayli artmaktadır. Bir de lâtin harflerinde tenvin ve teşdit işâretleri olmadığından bizim yazımızda tek olarak yazıldıkları halde mükerreren okunan harfler, lâtin alfabesinde mükerreren yazılırlar. Esâsen İslâm harfleriyle yazılan lâtin harfleriyle yazılanlara nazaran çok daha kısa şekiller meydana getirdiğinden, bu husus da İslâm harfleri yerine kaydedilmek lâzım gelen bir noktadır. Bu yüzden yazımız bir nevi stenografi mâhiyetini hâizdir.»

«Yazımız» isimli kitabın müellifi Esmeî (Adanalı Aziz Samih) bu mütâlealarıı serdettikten sonra, Türkçeyi lâtin harfleriyle yazma fikrinin ilk defa ecnebîler arasında zuhur etmiş olduğunu anlatmakta ve buna dâir bir müşâhedesini de nakletmektedir. Muharrir, Mısır'da Türkçe muallimliği yaparken (1886 yılında) bir eserinin tab'ı için İstanbul'a gelmiş, İstanbul'da avam lisanıyla yazılmış Türkçe kitaplardaki sâde Türkçe kelimeleri tesbit ederek bunlardan Macarca'ya geçmiş bulunanları ortaya koymaya çalışan bir Macarla tanışmış. Bu macar, Macarca'daki Türkçe kelimeler üzerine ilmî bir araştırma yapıyormuş. Topladığı malzemenin tâshih ve tensikinde muharrirden yardım rica etmiş. Bu maksadla Mısır'a yanına gitmiş. Esmeî, kendisine gerekli yardımları yapmış. Ve onu misafir etmiş. Bu Macar araştırmacı İstanbul'a döndükten sonra Mısır'daki Esmâî'ye Türkçe ve fakat lâtin harfleriyle yazılmış bir mektup göndermiş. Bu mektubun klişesini bahsi geçen kitabına derceden Esmaî, Türkçenin lâtin harfleriyle doğru bir sûrette telâffuzunu imkânsız kılan hususları bu vesika üzerinde tesbit ve tâdâd eylemiştir. Bundan sonra esas mes'elesine avdet ederek şöyle demektedir:

«— Avrupa'nın cici bici çürük mal larını en dayanıklı millî mallarımıza tercih ede ede imanımıza kadar, üstümüze büyük bir züğürtlük çökmüştür. Hiç bir zaman müstağni olamıyacağımız millî varlığımızdan, kala kala bir yazımız kalmıştır. Bunu da bir kâf ile vav'ı beynamaz özrü ile çürüğe çıkararak yerine sekiz harf eksikli ve hareke harfleri ya mürekkeb veya noktalı lâtin harflerini kabûle niyet etmek iflâs üstüne iflâs demektir. «At bir tökezlemekle boynu vurulmaz» darb-ı meseli hatırlanmalıdır. Eğer yazımızın ufak tefek eksiklikleri varsa vazifemiz bunları gidermek değil midir? Bin yıldan beri kullanarak her gün tekâmül ettirdiğimiz ve ciddî bir san'at vasıtasâ haline getirdiğimiz yazımıza bulunan ciddî bir kabahat var mıdır? Kendini başkalarından aşağı görmek kadar nefsi kıran bir şey yoktur. Lâtin harflerini tervîc edenlerin, bunu ilmî bir sebebe istinad ettirmeleri kanaatimizce kabil değildir. Asıl sebep, psikolojiktir. Gerçi yazımızın imlâsı ile telâffuzu arasındaki farka işâret edenler vardır. Fakat iyi düşünülürse, bu da yazımız için lehde kaydedilmek lâzımgelen bir husustur. Zira zamanla telâffuzu değişen bir kelimenin orijinâl imlâsını muhafaza etmek ecdad yâdigârı eserlerimize hayat bahşeden bir husustur.»

Bundan sonra Mısır'da kendisine ulaşabilen İstanbul gazetelerinde bu yazı değişikliği mes'elesi hak-

Kuş şeklinde istif edilmiş nefis bir yazı

kında görebildiği makaleleri ele alarak bunların münakaşasını yapan ve lâtin harfleri taraftarlarına cevaplar veren Esmaî, bilâhare yine esas mes'eleye avdet ederek vaktiyle Mısır'da yerli halkın alfabe değişikliğine nasıl icbar edildiğini şöylece anlatmaktadır:

«Mısır'ı istilâ eden Yunanlılar, binlerce seneden beri bir din ve iman ile nizamını kurmuş olan kadîm Mısır ahâlisini, ateş ve demir kuvvetiyle hristiyanlaştırdıktan sonra hiyeroğlif adı verilen Firavun devri yazılarını kaldırarak yerine yine bu yazıdan çıkmış bulunan eski Yunan yazısını ikame eylemişlerdir.

(Devamı var)

TÜRKÇE'YE SÛİKASD

AĞAÇ KASİDESİ

Halil Nihad Boztepe

SÖZLÜK

— 8 —

Benim de bilmediğim yok mu, çok, neler vardır;
Ekim, Ocak, Aralık sor ki hangi aylardır?

. . . .

Ayıp mı bilmemek? Asla, bilir görünmek ayıp.
Garip olan ne olaylar görünmez oldu garip.

Reis *e geldi azillik, ağır basıp* Başkan!
Vekil *e kalmadı hacet, asîl olunca* Bakan!

Fakat şu var ki Bakan Nazır ın *çevirmesidir!*
Bu, bence hîleli bir irtica belirmesidir!

Gören *demek daha doğruydu, her bakan görmez!*
Lâkırdı anlamıyorlar ki söyledim bin gez!.

Beşinci devrede Meb'us *un ismi* Saylav *dı.*
Yedinci devrede Milletvekili *oldu adı!*

Şu Parlâmento hayatında hangi bir devlet
Bu inkişafı belirtmiş bu hızla? Bin hayret!

Yolun açık, yürü Milletvekili, istikbal
Senin.. Fakat niye bilmem, düşündürür beni hal.

Yabancısıydı Maarif *dilin ve yurdumuzun!*
Yürüttü gitti nihayet, değilmiş ömrü uzun!

İşin şu içyüzü: Millî değildi Rahmetli!
Nasıl olurdu bu yüzyılda olmamak millî?

Bizim nesil onu etmekte gerçi hayr ile yâd,
Fakat değildi o millî, değildi.. Taksirat!

Çok az zamanda neler oldu memlekette, neler..
Hayale gelmez olaylarla geçti hep seneler..

Bilirsiniz ki Vilâyet *di dün, bugün* İl *dir!*
Niçin o böyle küçülmüş, sebep nedir? - Dildir!

Olurdu böyle o düşman edeydi istilâ!
İlâhi, sen acı, gösterme yurda başka belâ!

Vekâlet *oldu* Vekillik, *bugün* Bakanlık *dır!*
Yarın nedir? O bilinmez, yarın karanlıktır!

Tekel Bakanlığı *denmiş.. Bu,* İnhisar *olacak!*
Münakalât'*a niçin sanki denmemiş* Tekayak?

Tarım Bakanlığı *denmiş,* Tecim Bakanlığı yok!
Niçin sorulmadı benden de, anlarım az çok!

Belirtmedim mi bu sözlükle dilde yetkimi ben?
Bitirmeden şunu dünyaya söyleyim alenen,

Velev Arapça, velev Türkçe olsa yok inanan
Ne Cennet *ehli olan var, ne* Uçmak *ehli olan!*

Yeter Cehennem, *ilâhi, yaratma bir de* Tamu!
Esirge her ikisinden Nihad'ı masumu!

Esirge dilciyi hattâ ateşten Allahım.
Yeter o gafile zira benim yakan ahım!

Sebil

herşey hak için

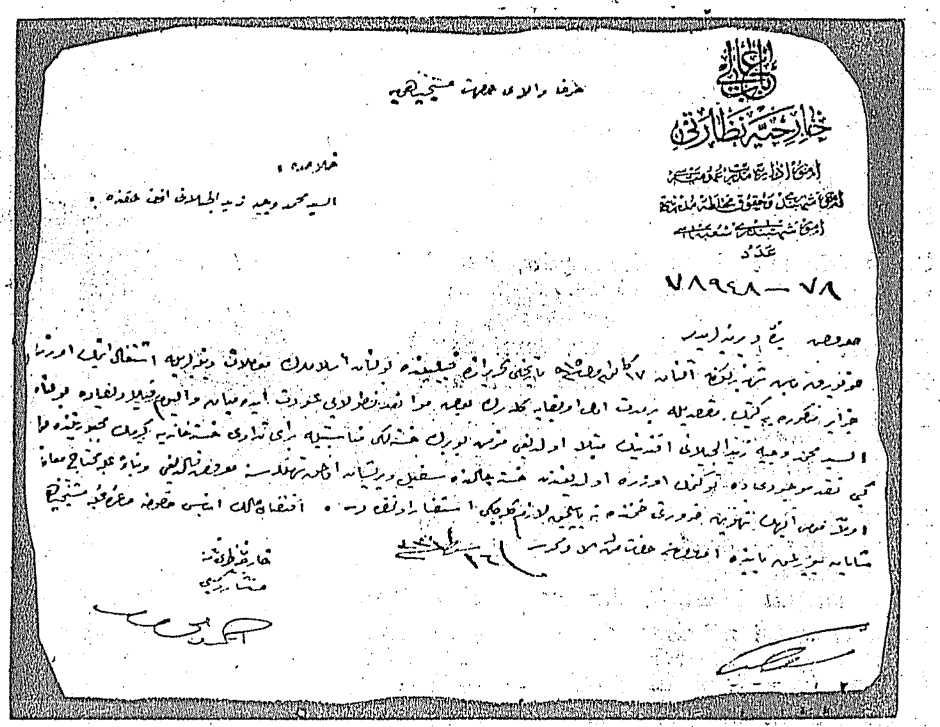
«Pan - İslâmizm» ve Tarihî Hakikatler

(Baştarafı 3. Sayfada)

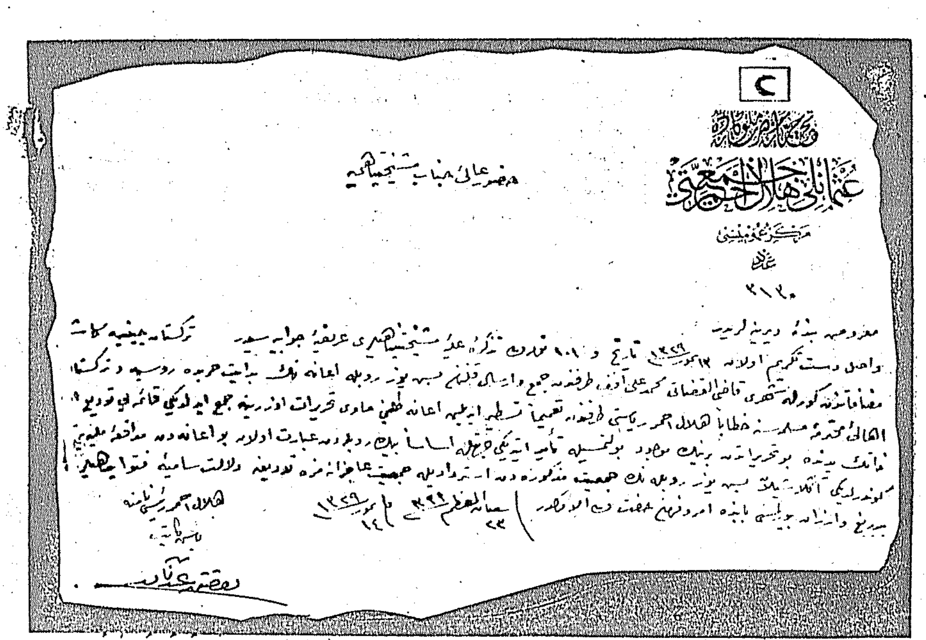
Bu tahrirat üzerine Fetvâhâne-i Âlî icab eden tedabire tevessül ederek maksadın husûlüne hâdim olmuştur.

Bundan da anlaşılıyor ki, Orta-Asya'dan İstanbul'a iktisadî ve ictimaî şartları müsâid olmadığı halde buradaki müslümanlar başlarında Kadıyu'l-Kuzatları olduğu halde yardım toplayıp Hilâfet Merkezine gönderebiliyorlardı. Bu husus müslümanların çağa uymayan bir kaynaşma ve yardımlaşmaları mıdır acaba? Elbette Türk demek müslüman demek olduğuna göre Türkistan'daki müslümanlar yardımımıza koştukları gibi biz de onların yardımına koşacaktık. Nitekim 1914 tarihlerinde Türkistan'da büyük bir zelzele olmuştu. Bunun üzerine Şeyhülislâmlık kadılıklara yaptığı tamimle kurulan komisyonlar vasıtasiyle Türkistan zelzelesi felâketzedelerine yardımlar toplanmıştı. Bunu da «Bâb-ı Fetvâ Sicil Müdüriyeti» nin bir yazısından öğrenmekteyiz Bu yazıda sekiz kadılıktan 122. 673 kuruş 20 para toplandığı ve geri kalan iâne biletlerinin gönderilmesi talep ediliyordu. Türkistan zelzelesi zedegânının ihtiyaçlarını hafifletmek üzere açılan bu kampanyaya yukarıda zikr edilen Kaşgar havalisi yardımının benzeri de Devlet-i Âliye ilmiye mensupları yapmışlardır. Bu yazı da şöyledir:

(Devamı var)

Vesika (1) : Filipin Müslümanlarının dinî mes'eleleri ile iştigâl eden Seyid Muhammed Vecih'a âit Hariciye tezkeresi.

Vesika (2) : Kaşgar Kadıyul kuzâtının gönderdiği bin rubleyi iş'âr eden Hilâl-i Ahmer Cemiyeti'nin yazısı

Almanya Postası

Türkiye'yi yarım asırdan beri sanâyi sâhasında geri bıraktırarak bir milyona yakın kardeşimizin nafakasını «diyar-ı küfür» de araması gibi bir çileyi ihdas edenler elbette mezarlarında rahat değillerdir. Yol, fabrika v.s. yapacağına yıllarca milletin din ve an'aneleriyle uğraşan, vaktini bunlarla zâyi eden idâreci kdro, ortaya çıkan bu netice karşısında hâlâ uyanmışa benzememektedir. Fakat bugün imanlarını, ilâhî bir siyânet sâhasında muhâfaza edebilmiş mütefennin münevverlerimiz, devlet idâresinde kadrolaşmak üzeredirler. Mâneviyâtsız sanâyileşme olamadığını, olsa da insanları canavarlaştırmaktan başka bir işe yaramadığını hep birlikte gördük. Bu defa, iman ve ahlâkımızdan da hız alan yeni bir sanâyi hareketi başlamış bulunmaktadır. Bu itibarla gurbetteki kardeşlerimizin çilelerinin yakın bir gelecekte nihâyete ereceğine inanıyoruz.

Bu çile sona ermeden biz de rızkını yâdellerde arayan kardeşlerimizin ızdırablarının azaltılmasında bir rol sahibi olmayı düşündük. Bu maksadla geçen sayıdan itibâren Sebil'imizin Almanya baskısına başladık. Bu münâsebetle aldığımız tebrik ve teşekkürlere burada candan ve alenen mukabelede bulunmayı zevkli bir vazife saymaktayız. Bundan böyle SEBİL her ay başında vereceği Almanya'ya mahsus bir ilâve ile işçilerimizin derd ve dâvâlarına daha fazla eğilmek imkânını bulacaktır.

Not: Ellerinde makbuz bulunduran kardeşlerimizin kaydettikleri abonelere âid bedelleri âcilen aşağıdaki adrese posta çeki ile havâle buyurmalarını rica eder hepinizi Allah'ın hudutsuz rahmet ve merhametine tevdî eyleriz.

Adres: Hasan DAMAR — A. Rüştü BANAZ
Bienroder Weg 79
3300 Braunschweig
Posta Çeki nu. (Postscheckkont Nr. 37938-300 Hannover
Tel. 0531-323689

Sebil

herşey hak için
Haftalık, tarafsız, siyasî edebî tarihî gazete
Yıl: 1 Sayı 28
BEŞ LİRA
Sâhibi ve Yazıişleri Müdürü:
KADİR MISIROĞLU
ABONE: Yıllık 200 TL. 6 aylık 100 TL.
İDAREHÂNE: Vilâyet Hanı Kat: 3
No: 204 — İstanbul Tel: 26 38 96
Posta Çek Nu: 97446
Dizgi: Sebil Mat. Baskı: Fazilet Mat.
Almanya Mümessilleri
A. RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
33 Braunschweig Haeckel str. 13
Umûmî Tevziat: SABRİ ÖZAKAR

سبيل
الكل في سبيل الحق
جريدة اسبوعية، سياسية مستقلة، تاريخية ادبية
ص.ب: ٨٠٨ استانبول - تركيه

Sebil

EVERTHING DEVOTED TO THE TRUTH (HAQQ)
An Independent Muslim Historical, Political and Literary Weekly
P. O. BOX 808
İstanbul/TURKEY
PHONE: 26 38 96
PRICE: 5 T.L.
Representative of Germany
11 Recep 1396
A. RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
33 Braunschweig Haeckel str. 13
phone: 0531 — 32 36 89
Representative of England
Ingiltere Mümessili: İSMAİL ERÜNSAL